

Summary of the public participation activities related to preparation of the Sava River Basin Management Plan

Processes and outcomes

Prepared by the Secretariat of the ISRBC

Verified by the PEG RBM

5/22/2013

This paper briefly summarizes the public consultation process conducted during the preparation of the Sava River Basin management plan (SRBMP), including the analysis and justification of the comments received through web based consultation on the draft Plan.

Contents

1. Introduction	4
2. Informing general public, consultation and active involvement of the stakeholders in the course of preparation of the SRBMP	4
2.1. Providing information to general public	4
2.2. Consultation activities.....	5
2.2.1. Consultation through the meetings with institutions of the concerned countries and other organizations.....	6
2.2.2. Consultation workshops	6
2.2.3. Web-based Public Consultation on the draft Sava RBMP.....	10
2.2.3.1. Analysis of received comments	11
2.2.3.2. Response Process.....	12
2.3. Active involvement	13
3. Stakeholder analysis	13
Appendix A.....	14
Appendix B.....	16

List of Figures

<i>Figure 1: ISRBC micro web site dedicated to the Sava RBM Plan preparation</i>	5
<i>Figure 2: Number and distribution of participants at the SWMI workshop</i>	7
<i>Figure 3: Percentage of participants at the SWMI workshop</i>	7
<i>Figure 4: Number and distribution of participants at the PoM workshop</i>	7
<i>Figure 5: Percentage of participants at the PoM workshop</i>	8
<i>Figure 6: Number and distribution of participants at the SF</i>	8
<i>Figure 7: Percentage of participants at the SF</i>	9
<i>Figure 8: Distribution of participants at the SF by sector</i>	9
<i>Figure 9: Online Sava RBMP consultation form</i>	10
<i>Figure 10: Distribution of comments per countries</i>	11
<i>Figure 11: Distribution of comments per sectors</i>	11
<i>Figure 12: Justification of comments</i>	12

List of Acronyms

FASRB	Framework Agreement on the Sava River Basin
ISRBC	International Sava River Basin Commission
NGO	Non governmental organisation
PEG RBM	Permanent Expert Group for River Basin Management
PoM	Programme of Measures
PP	Public participation
PT	Project team
RBM	River Basin Management
REC	Regional Environmental Center
SF	Stakeholder Forum
SRBA	Sava River Basin Analysis
SRBMP	Sava River Basin Management Plan
SWMI	Significant Water Management Issues

1. Introduction

Public participation is one of the core principles in sustainable water management as required by the Water Framework Directive (WFD) and FASRB. This document is prepared to present the activities carried out within the public participation (PP) process during the preparation of the Sava River Basin Management Plan (SRBMP).

Two public participation related lines of activities have been carried out in the framework of preparation of the Sava RBM Plan:

1. Activities in the preparation of the SRBMP itself, aiming at active public participation and facilitating input by stakeholders to secure enhanced quality of the Plan using the knowledge they hold. Specific outcomes and conclusions from the implemented activities have been incorporated in the current Sava RBM Plan and the proposed Programme of Measures.
2. Activities for the establishment of a mechanism to secure PP in the monitoring of implementation of the SRBMP under development, as well as its review and updating / preparation of the next RBMPs.

2. Informing general public, consultation and active involvement of the stakeholders in the course of preparation of the SRBMP

This chapter gives a short overview of all three PP forms that are mentioned in the WFD: Information supply, consultation of the stakeholders and their active involvement.

2.1. Providing information to general public

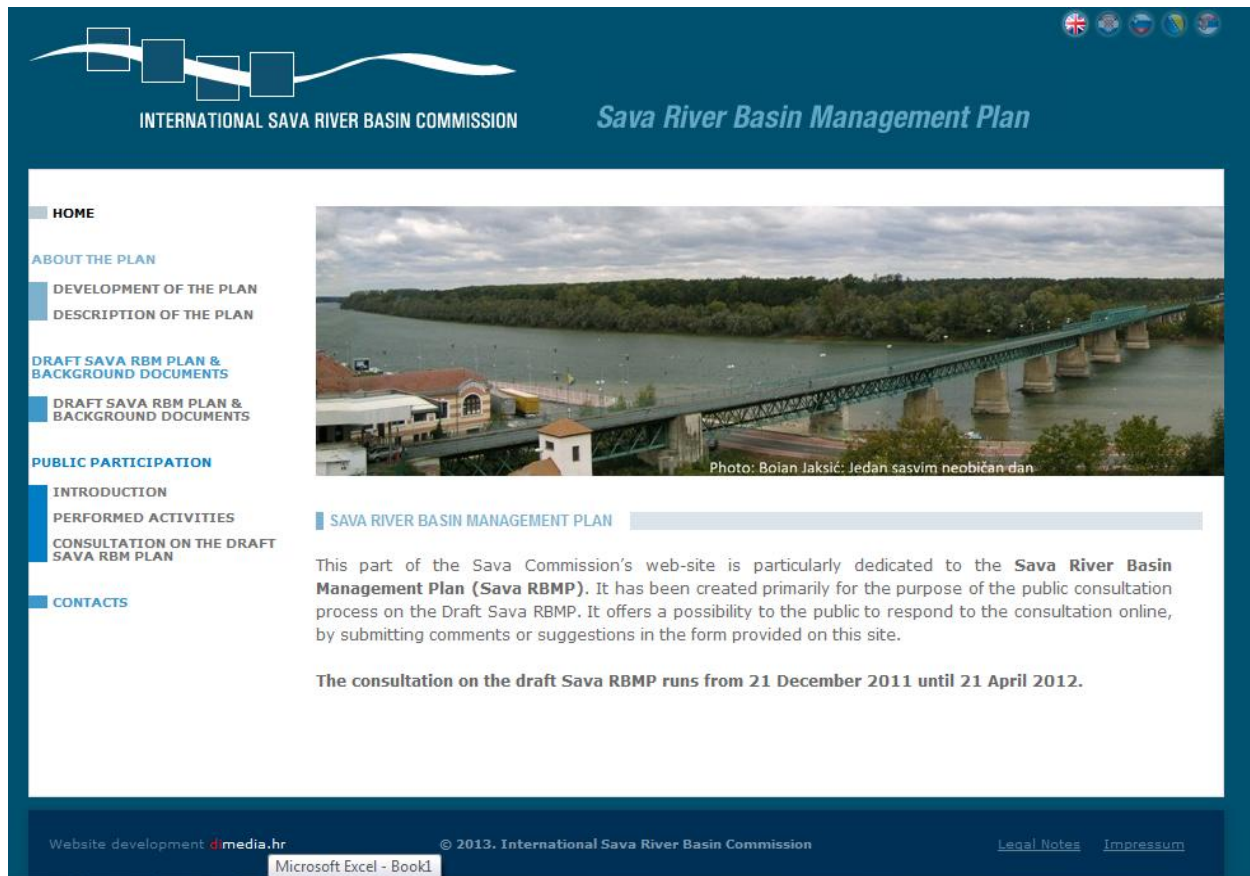
A number of activities to raise awareness about the Sava RBM Plan were undertaken aiming at enhanced transparency about the RBMP and its preparation process, as well as to increase engagement of stakeholders. These included:

- **Internet based activities:** Making the information about the development of the SRBMP, its preparation phases and the consultation activities implemented, publicly accessible throughout the preparatory period, through the **ISRBC official website** – www.savacommission.org (e.g. Sava River Basin Analysis Report). For this purpose the ISRBC created a special part of its official website dedicated to the SRBMP preparation (see Figure1) (www.savacommission.org/srbmp/). This enabled wide public to have a good view of the whole process.
- **Publications:** Preparation of different publications, containing information on the SRBMP preparation, such as the **official bulletin of the ISRBC – Sava NewsFlash**, a periodic publication regularly distributed to more than 200 stakeholders directly while the rest of the copies were distributed at different workshops and meetings

organized by the ISRBC or other institutions. In addition, following **publications, brochures and leaflets** are also prepared: *Sava River Basin Analysis (SRBA)* report was published in 50 copies and distributed to the main institutions in the Parties to the FASRB (Ministries, water agencies etc.). A *Summary of the SRBA* was prepared and distributed in 100 copies to the stakeholders at different meetings and workshops. All above mentioned products were also freely accessible to general public through the ISRBC web site, as well.

- **Presentations:** Delivery of presentations on development of the SRBMP at the meetings of stakeholder groups in the Parties to the FASRB and Montenegro, organized by the ISRBC or other organizations/institutions (e.g. ICPDR, Zelena Akcija, REC, Nature Park Lonjsko Polje, etc.), as well as at various other events (organized by UNECE, etc.).

Figure 1: ISRBC micro web site dedicated to the Sava RBM Plan preparation

2.2. Consultation activities

Consultation activities undertaken during preparation of the Sava RBM Plan can be summarized into three main categories:

2.2.1. Consultation through the meetings with institutions of the concerned countries and other organizations

Preparation of the Sava RBM Plan was marked by a number of meetings of the staff of the Secretariat of the ISRBC as well as of the Consortium¹ (hired by the EC and tasked with drafting the SRBMP) with national authorities, research institutions and national and international NGOs. The meetings aimed at collecting information and data, as well as discussing issues related to the management of the basin. The meetings constituted a valuable consultation process through which the stakeholders have contributed in the formulation of the SRBMP.

2.2.2. Consultation workshops

Three major consultation workshops have been carried out to mark important milestones in the SRBMP development:

- 1. Workshop on the significant water management issues (SWMI)** with the objectives to introduce a wide circle of stakeholders to the integrated water management concept and the requirements of the WFD and to discuss the issues of basin-wide concern, since the whole SRBMP preparation concept was based on elaboration of the SWMIs. In addition, the workshop also addressed flood management, hydropower & navigation, sediment management and economic analyses, which are essential for completion of the Sava RBMP. The workshop was held in Zagreb (HR) on September 27-28, 2010. Invitation letter was sent to 112 various stakeholders in the whole basin. The response was received from 81, out of which 66 attended the workshop: 49 were from governmental sector, 13 from NGOs and international organizations and two from industrial sector. The project team (PT) responsible for the support in the process of preparation of the Sava RBM Plan and the representatives of the ISRBC also participated. The signed list of the Participants can be found here: [http://www.savacommission.org/srbmp/en/public_participation...SWMI Workshop Signed List of Participants.pdf](http://www.savacommission.org/srbmp/en/public_participation...SWMI%20Workshop%20Signed%20List%20of%20Participants.pdf)
Distribution of the participants is presented in Figures 2 and 3.

¹ Consortium consisting of VVMZ spol. s.r.o., <http://www.vvmz.com>, Environmental Institute, s.r.o. <http://www.ei.sk> and Water Research Institute (<http://www.vuvh.sk>) from Slovakia

Figure 2: Number and distribution of participants at the SWMI workshop

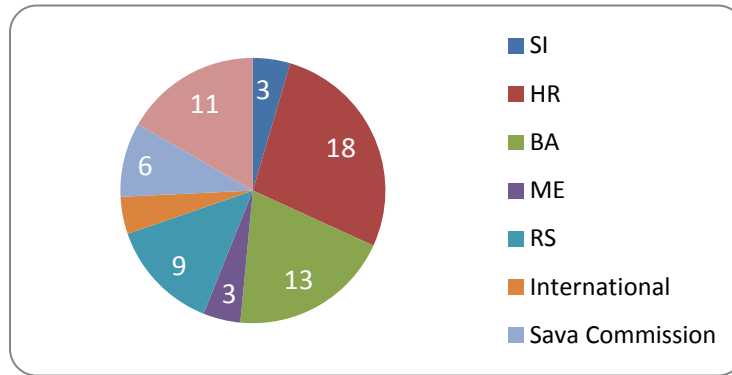
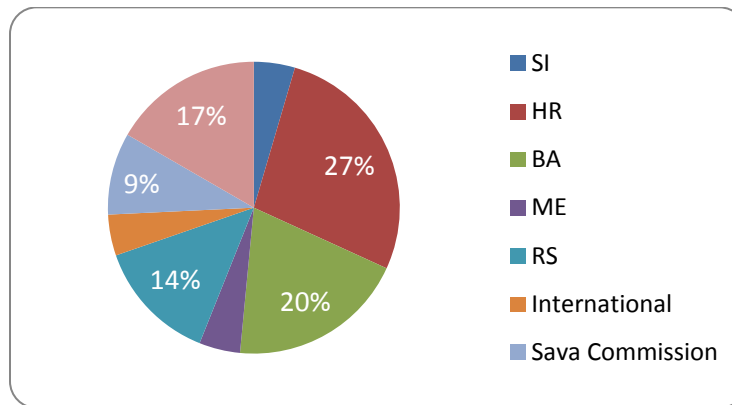

Figure 3: Percentage of participants at the SWMI workshop

2. **Workshop on the Programme of Measures (PoM)**, with the objective to introduce and to discuss the proposed PoM to stakeholders and collect feedback, was held in Sarajevo (BA), on June 28-30, 2011. In total 60 participants covering all of the project beneficiary countries together with representatives from Slovenia, international invitees, ISRBC Secretariat and the PT attended this workshop. Distribution of the participants is presented in Figures 4 and 5.

Figure 4: Number and distribution of participants at the PoM workshop

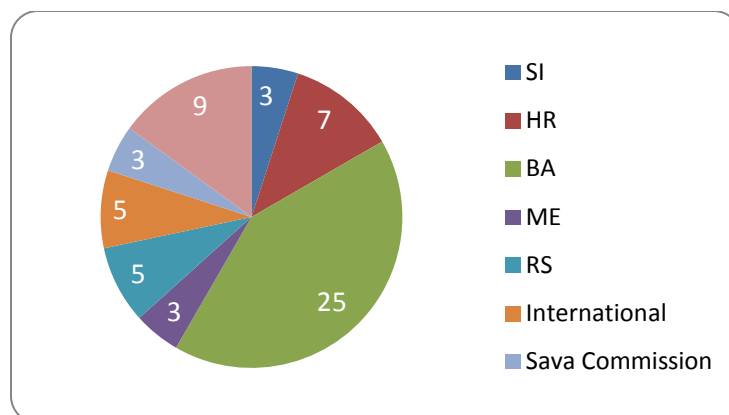
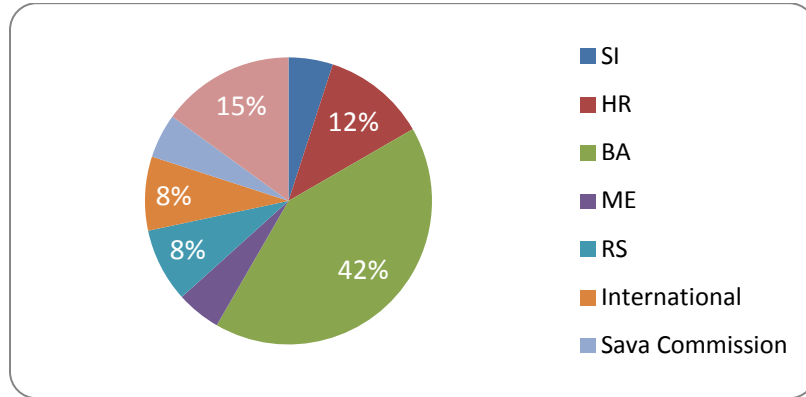

Figure 5: Percentage of participants at the PoM workshop

3. Stakeholder Forum (SF) was held in Belgrade (RS), on November 9-10, 2011. The main goal of the SF was to provide the stakeholders in the Sava RB an opportunity to learn about the final draft of the Sava RBMP, including the PoM, and to collect comments on its content from all relevant stakeholders, who decided to participate.

Specific objectives of the forum were:

- present the final draft of the SRBMP and gain necessary feedback on its content;
- discuss the possible process and settings for participating in the implementation of the RBMP and later on participating in the development of the revised RBMP; in addition provide input that will assist to define the level and means of participation for the different stakeholders;
- discuss a possible more permanent mechanism of organizing structured participation of the stakeholders in the management of the Sava River Basin in the form of a Water Partnership.

67 participants, n total, representing all Sava countries, attended the SF. Distribution of participants is provided in Figures 6, 7 and 8.

Figure 6: Number and distribution of participants at the SF

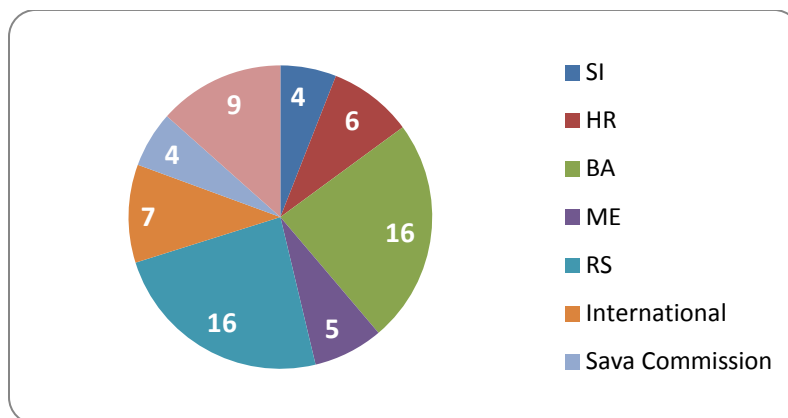

Figure 7: Percentage of participants at the SF

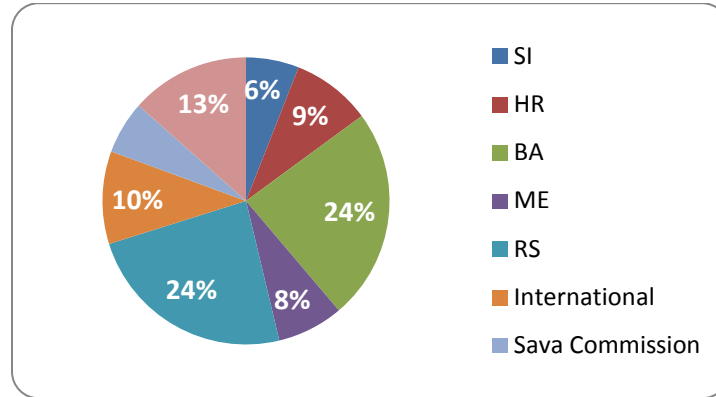
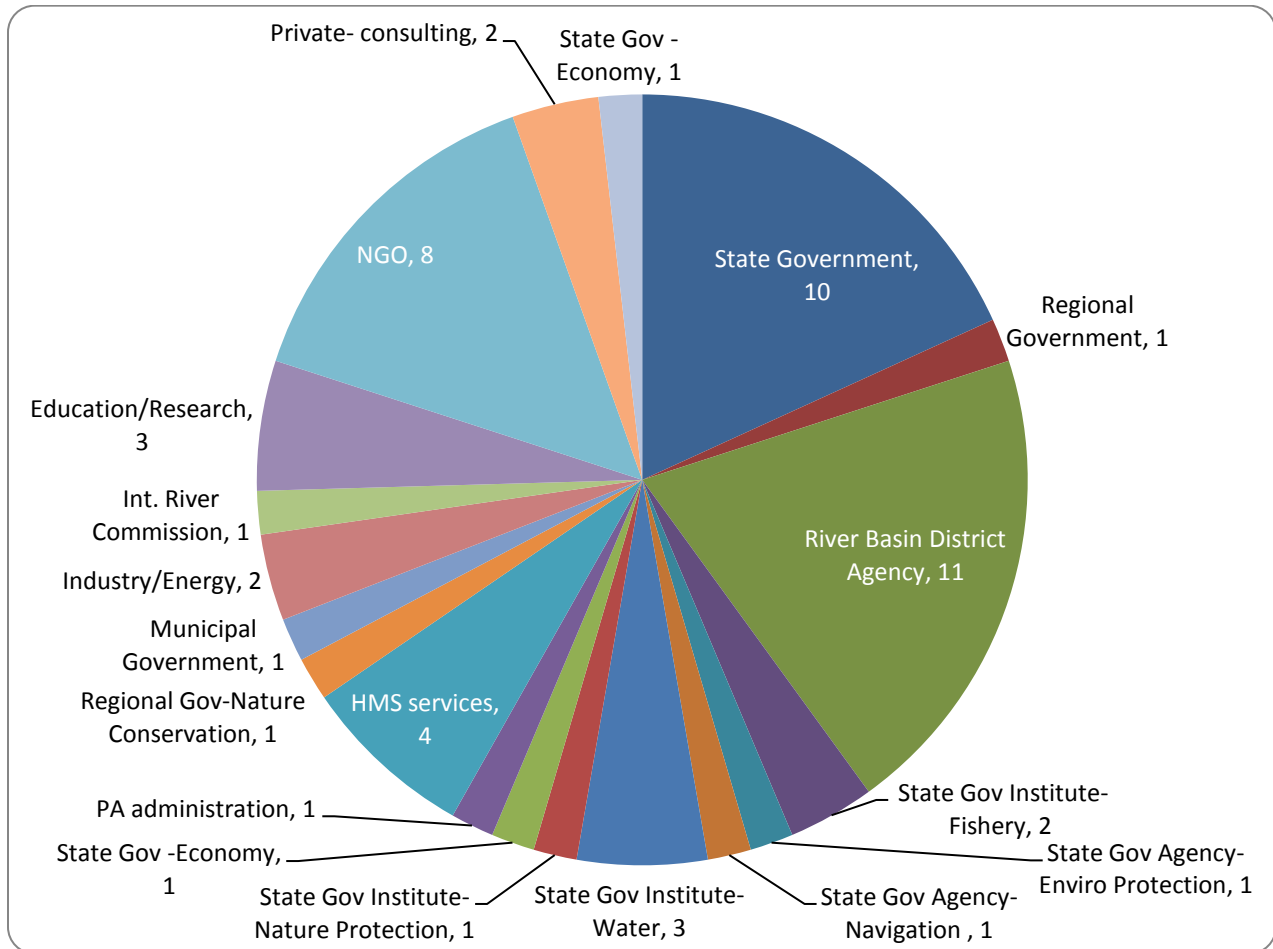

Figure 8: Distribution of participants at the SF by sector

The participants were encouraged to provide comments on the content of the draft Sava RBMP or any other issue related to the Plan development. Besides the guided discussion on the plenary sessions, special forms where the participants could have gave their comments/recommendations in written were also distributed.

Detailed report as well as the presentations from the Stakeholder Forum can be obtained from: http://www.savacommission.org/srbmp/en/public_participation/show-7-performed-activities. All comments and/or recommendations of participants received in written are summarised in the Annex 2 of the above mentioned report with the preliminary replies and statements provided by the Project Team together with expert’s opinion on submitted comments. Immediately justified comments are incorporated in the SRBMP version prepared for web based consultation.

2.2.3. Web-based Public Consultation on the draft Sava RBMP

After the Stakeholder Forum and based upon the related conclusion of the Sava Commission, draft Sava RBM Plan together with all background documents was uploaded on the web site of the Sava Commission for public consultation process.

The online public consultation process ran from 21 December 2011 until 21 April 2012. The web page (www.savacommission.org/srbmp/) offered a possibility to the broad range of interested public to respond to the consultation online, by submitting comments or suggestions in the form provided on this site (Figure 9).

Figure 9: Online Sava RBMP consultation form

SAVA RBMP CONSULTATION FORM

Full name *

Organization*

Street

Town / City*

Country *

Phone

E-mail

Web adress

Type of respondent * General public
 Ministry or other high level state authority
 Regional / local authority
 River Basin District Agency / Organization
 Protected Area Authority
 NGO; Civil society
 Research / Education
 Industry / Interest group
 Other (please specify)

Concerns Chapter page of SRBMP
 Annex Nr.
 Map Nr.

Suggestion / Comment / Remark

Attach file

Code *

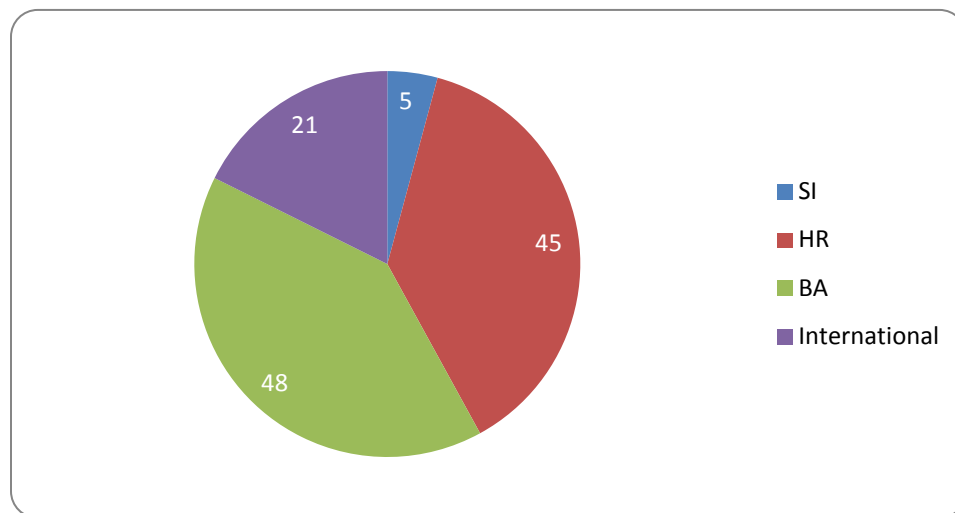
RATHER

2.2.3.1. Analysis of received comments

A total of 119 comments on the draft SRBMP Plan were received. All of them were taken in consideration immediately after the deadline for consultation, during the PEG RBM 24th meeting, held on April 24, 2012. List of the respondents to the consultation is provided in Appendix A of this document.

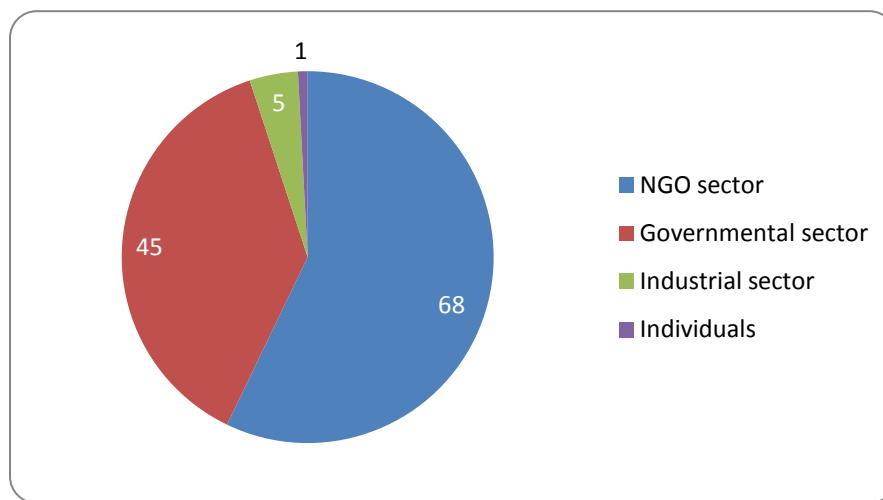
Of the total number of comments, five came from Slovenia, 45 from Croatia, 48 from Bosnia and Herzegovina and 21 from international organizations (Figure 10). No comments were received from Serbia or Montenegro.

Figure 10: Distribution of comments per countries

Distribution among the sectors was as follows: 68 came from NGOs, 45 from Governmental sector, one from individuals and five from industry. Overall distribution of comments and suggestions to the draft version of the SRBM plan is presented in Figure 11.

Figure 11: Distribution of comments per sectors

Regarding the parts of the Plan the comments refer to: One comment refers to Chapter II, 15 refers to Chapter III, four to Chapter IV, one to Chapter V, six to Chapter VIII, 17 comments refers to Chapter IX, seven to Chapter X, two to Chapter XII and one to Chapter XIII. 16 comments contained general remark to the draft version of the SRBM Plan.

Regarding annexes, one comment refers to Annexes I, III and IX, three to Annexes VI and VIII and four to Annex VII.

One comment refers to Background papers No.7 and No.8.

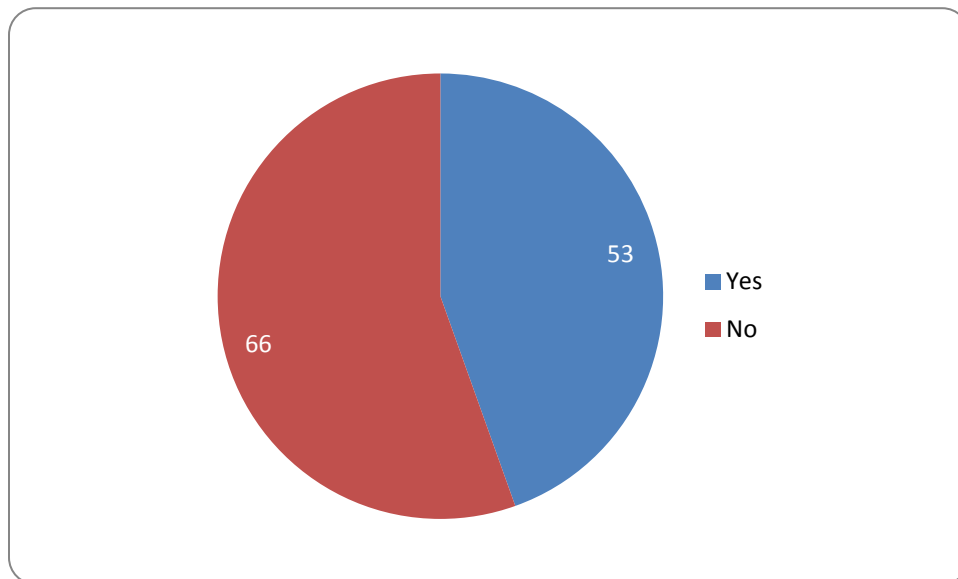
Regarding SRBMP maps, one comment refers to Map 4, 7, 15, 16, 17 and 18, while two comments refer to Map 6 and 14. Three comments addressed the Map 8.

2.2.3.2. Response Process

During the response process PEG RBM justified 53 comments while 66 comments were not accepted (Figure 12). Out of 53 justified comments, for 44 comments it was concluded that the corrections/enhancements in the draft text of the SRBMP would be made.

A detailed overview of the comments, their justification and how they influenced the Plan can be seen in Appendix B of this document.

Figure 12: Justification of comments

Taking into account that the SRBMP project was formally finished before the final draft of the Plan has been prepared, the Secretariat of the ISRBC made all further corrections/enhancements.

The Secretariat submitted the full-fledged draft, in English and all official languages of the Sava countries, to the ISRBC in September 2012 for review and conducting the national procedures for the Plan adoption. In the period thereafter certain requests for additional corrections in the Plan were submitted by the countries through the ISRBC.

The PEG RBM, as the expert body of the ISRBC, agreed upon changes in the document at its 25th meeting, held on February 04-05 2013. That was also confirmed by the ISRBC at its 31st Session, held on February 19-20, 2013. The changes in the Plan and accompanying background documents were implemented in the final draft, submitted to the countries for proceeding with the national procedures of its adoption.

The final version of the draft SRBMP along with the updated versions of the background papers are available on the ISRBC micro web – page dedicated to the Plan development <http://www.savacommission.org/srbmp/>.

2.3. Active involvement

The overall process of the Sava RBM Plan preparation has been led by the PEG RBM of the ISRBC. Certain issues touching upon the RBMP have been subject to ad-hoc discussions of other expert groups, in accordance with their competence. A major stakeholders / stakeholder groups have had an opportunity to actively participate in this process, as well as in all other activities of the ISRBC, by gaining the observer status. This opportunity is well-utilized by organizations already holding this status to actively participate at the meetings of the ISRBC and its PEG RBM. This sort of the two-way communication was a valuable asset during the preparation of the Plan. The representatives of observers to the ISRBC provided valuable comments on the draft SRBMP in different phase of its preparation. They even utilized the opportunity to draft the certain parts of the Plan (i.e. related to ecosystem services), which was very welcomed by the official representatives of the Sava countries in the PEG RBM.

3. Stakeholder analysis

In order to enhance the process of establishment of a mechanism to secure an efficient public participation in the monitoring of implementation of the Sava RBM Plan under development as well as in the subsequent planning cycles, identification and a comprehensive analysis of stakeholders was performed.

During the course of this activity the list of main stakeholders at national and transboundary level (which include all relevant stakeholders in the Parties of the FASRB and in Montenegro as well) was compiled. Two workshops (organized back to back with the above mentioned PoM workshop and Stakeholder Forum) were used to ensure that the list was inclusive and representative. This activity also resulted with a detailed plan of forthcoming activities which presents a very good basis for further enhancement of the stakeholder involvement in the process of implementing the Sava RBM Plan, as well as in the process of implementing the FASRB itself.

Appendix A
List of respondents to the consultation

Appendix A: List of the respondents to the 2011-2012 web-based consultation on draft Sava RBM Plan

No.	Organization/Individual	Name of the person commented on behalf of organization/ individual	Date of submitting comments	Number of received comments
1	Individual,Sarajevo.BiH	Veroslav Rajčić	16.02.2012.	5
2	Eko - Leonardo Lopare Bosna i Hercegovina	Boško Nikolić	18.04.2012.	13
3	"Ekološka koalicija unskog sliva" Prijedor, Bosnia and Herzegovina	Dragan Zrnić	18.04.2012.	12
4	"Centar za razvoj i podršku (CRP)", Tuzla, Bosnia and Herzegovina	Marko Nišandžić	18.04.2012.	18
5	"JU Park prirode Lonjsko polje" Krapje, Croatia	Valerija Hima	18.04.2012.	18
		Goran Gugić	21.04.2012	16
6	"Sisačka eko akcija", Sisak, Croatia "Zelena akcija", Zagreb, Croatia	Danijel Prerad&Enes Čerimagić	21.04.2012.	1
7	"Zelena akcija", Zagreb, Croatia	Enes Čerimagić	21.04.2012	1
8	Upravni odjel za zaštitu okoliša i prirode grada Siska, Sisak, Croatia "Zelena akcija", Zagreb, Croatia	Enes Čerimagić	21.04.2012	8
			21.04.2012	
9	EuroNatur, Germany	Martin Schneider-Jacoby	21.04.2012	4
10	WWF Danube Carpathian Programme, Vienna, Austria	Irene Lucius	23.04.2012	17
11	"Hrvatske Vode", Zagreb, Hrvatska	Danko Biondić	23.04.2012	1
12 ²	"Savske elektrarne Ljubljana d.o.o.", Medvode,Slovenia		23.04.2012	5
			Total	119

² Comments received from institutions from No.10-No.12 received after formal closing of public consultation but taken into account because they were received before PEG RBM 24th meeting , when the comments were evaluated

Appendix B

List with received comments and related responses

³Appendix B: Received comments / suggestions / remarks within the public consultation period 21.12.2011.-21.4.2012.

No.	Name	Organisation	Date	Part of the SRBMP on which comment refers	Comment	Accepted Yes/No	Change in the Plan Yes/No	Explanation/Justification
1	Boško Nikolić	Eko - Leonardo Lopare Bosna i Hercegovina	18.04.2012.	Annex Nr. 1 :Lista nadležnih tijela i nacionalnih institucija u slivu rijeke Save nadležnih za provedbu Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save Bosna i Hercegovina	Da li su ova tijela imala i obavezu sprovesti Javnu raspravu za Bosnu i Hecegovinu?	Ne	Ne	Javna rasprava se održava na nivou sliva rijeke Save, u sklopu sveobuhvatnog procesa izrade zajedničkog Plana za sliv Save.
2				Poglavlje:Popis područja očuvanja prirode,registar područja page 63 of SRBMP	U popis Registra dodati i područje Gromiželj, koje ima status POSEBNI REZERVAT PRIRODE, u kome obitava rijetka ribica UMBRA KRAMERI stara 450 miliona godina a održala se i na ovom lokalitetu (i u Zasavici, Srbija!)	Da	Da	U Aneksu 9 i Karti 12 Posebni rezervat prirode "Gromiželj" je obuhvaćen u okviru područja Rača. Trenutno u nacionalnom zakonodavstvu nije proglašeno kao zaštićeno područje. .Dodato na kartu zaštićenih područja. Koordinate 19.30 44.87193 Prvi stepen zaštite - 67ha, Drugi stepen zaštite - 764ha, Ukupno 831 ha
3				Chapter 3.1.1 page 28 of SRBMP	3.1.1 Organsko zagađenje iz gradskih otpadnih voda Strana 28. Neopohodno je uvesti i podatke 3.1.1. 1. (A) Organska zagađenja iz seoskih otpadnih voda, recimo u Bijeljini se implementira projekat prihvata i prečišćavanja otpadnih voda u urbanom dijelu, dok recimo više od 60 % stanovništva živi na selu sa 30.000 septičkih jama koje su već odavno vodopropusne, s namjernim bušenjem dodatnih cijevi pored jama na dubinu od 12 metara za ispuštanje u zemlju tekućeg sedimenta!? Na ovu činjenicu niko ne obraća pažnju niti postoje naznake a ni mogućnosti za izradu kanalizacije a veliki su pritisci i uticaji na pomenuta Tijela podzemne vode u slivu rijeke Save, u komentaru 28.	Ne	Ne	U okviru organskih zagađenja uzeta su u obzir sva naselja, i urbani dijelovi i sela. Ovi podaci su dati kao spisak aglomeracija, a ne spisak naselja.

³ Where the comment has been submitted in English explanation/justification was provided both in English and in one of the official languages

4		Generalno	Predlažemo da se u planu upravljanja, shodno članu 6 ODV-a, posebno naglase mjere koje su usmjerene na sprečavanje daljeg pogoršanja stanja površinskih voda, za svaku zemlju iz sliva rijeke Save. Ovo je potrebno posebno naglasiti imajući u vidu izvještaje državnih agencija za statistiku koje izvještavaju o konstantnom pogoršanju stanja površinskih voda. Uvesti obavezujuće za svako izvorište koje snabdijeva stanovništvom pitkom i tehničkom vodom uspostavljane Zona sanitarne zaštite-izvorišta...!? Time postizemo kvalitetnije upravljanje vodama i slivom rijeke Save kroz podršku održivim rješenjima!?	Ne	Ne	Sve zemlje na slivu reke Save imaju donijetu zakonsku legislativu vezanu za zone sanitarne zaštite. Ingerencija je država način implementacije ovih zakonskih/podzakonskih akata.
5		Chapter Stimulativne politike formiranja cijena page 92 of SRBMP	Kreditom kojim se zadužilo JKP Vodovod i kanalizacija Bijeljina, očekuje se drastično poskupljenje cijene vode za fizička lica, sa namjerom da se izjednače cijene vode sa cijenama u privrednim subjektima, što je krajnje nedopustivo, i diskriminatorski u vremenu opšteg kolapsa privrede i sve većeg broja stanovništva u stanju socijalne potrebe...!? Većim cijenama opterećujemo upravljanje vodama, jer će veće cijene izazvati uštede i manji nivo higijene stanovništva, što dalje uzrokuje niz drugih posljedica.	Ne	Ne	Nije relevantan komentar za plansko područje - sliv rijeke Save. Lokalna samouprava ima nadležnost formiranja cijena.
6		Chapter 3.1.3.4 page 49 of SRBMP	Odlagalište jalovine u fabrici BIRAČ, Glinica, Karakaj kod Zvornika, kao moguće akcidentno zagađenje, nije adekvatno zaštićeno niti ima bilo kakvog monitoringa o trenutnom stanju...!?	Da	Da	Savska Komisija je svjesna ovog nedostatka. On će biti obuhvaćen u naredniom planskom periodu. U nacrt plana je dodat sljedeći tekst: Za potrebe izrade Plana upravljanja slivom rijeke Save nisu prikupljeni podaci o lokacijama potencijalnih akcidentnih zagađenja. Dodato u glavni tekst u poglavlje 3.1.3.4.
7		Chapter page of SRBMP Map Nr. 4,17,18	U navedenim Mapama za BiH nisu ucrtana sva značajnija podzemna vodna tijela, preciznije rečeno ucrtano je samo 5 podzemnih vodnih tijela, što nije u skladu sa ostalim državama u slivu gdje su skoro sva područja u slivu naznačena kao podzemna vodna tijela. Predlažemo da se ova mapa promijeni i dopuni za područje BiH i ostalim podzemnim vodnim tijelima kao što su podzemna vodna tijela u Velikoj Kladaši, Bužimu, Sprečko polje kod Tuzle itd. Ta vodna tijela nisu samo lokalnog značaja nego su i značajna za sliv pogotovo u vezi sa klimatskim promjenama i problemima	Ne	Ne	Na osnovu usvojenog kriterijuma za značajna podzemna vodna tijela za BiH su data vodna tijela sa površinom većom od 1,000 km2, osim Plješevice koja je manja, ali je značajna zato što je prekogranično vodno tijelo sa Republikom Hrvatskom. Plan upravljanja na nivou Bosne i Hercegovine još nije urađen. Očekuje se da će nivo obrađenosti na nacionalnom nivou biti detaljniji.

				vodosnabdijevanja.			
8				Podzemna vodna tijela u Semberiji...??? Posebno sa aspekta pritiska na podzemne vode u naseljenim mjestima ispuštanjem otpadnih i fekalnih voda direktno u podzemne vode... Identifikacija tijela podzemnih voda od značaja za sliv; prekogranična tijela podzemnih voda, površine manje od 1.000 km ² , (reon Semberije u BiH naspram Mačve u Srbiji) koja su značajna prema raznim drugim kriterijumima, kao što su socio – ekonomski značaj, vidovi korišćenja, uticaji, pritisci, i interakcija sa vodnim ekosistemom. Jer se vodovod opštine Bijeljina snabdijeva iz ovog vodnog tijela, logično!	Ne	Ne	Savska komisija shvata ovaj komentar kao konstataciju. Na osnovu usvojenog kriterija za BiH su data vodna tijela sa površinom većom od 1,000 km ² i ako su od izuzetnog značaja za slivno područje (prekogranično vodno tijelo).
8				Dodati u Tabelu 4 Tijela podzemne vode u slivu rijeke Save od značaja za sliv	Ne	Ne	Savska komisija shvata ovaj komentar kao konstataciju. Na osnovu usvojenog kriterijuma za BiH su data vodna tela sa površinom većom od 1,000 km ² i ako su od izuzetnog značaja za slivno područje (prekogranično vodno tijelo).
				Naziv tijela podzemne vode; Semberija, Veličina ??? [km ²], Prekogranično DA stim da bi se promijenila onda oznaka u Srbiji za Naziv tijela podzemne vode; u DA...???			
				Pošto nije prepoznata identifikacija ovog vodnog tijela, ne postoji niti monitoring ovih podzemnih voda, što bi ugoročno nanijelo nesagledive posledice po kvalitet ovih voda....!			
				Ova vodna tijela nisu samo lokalnog značaja nego su i značajna za sliv pogotovo u vezi sa klimatskim promjenama i problemima vodosnabdijevanja.			
10			Chapter 12 page 130-132 of SRBMP	Uključivanje javnosti. U nacrtu plana, komponenti uključivanja javnosti je posvećeno vrlo malo prostora i to uglavnom kao zbir dosadašnjih aktivnosti. Međutim obzirom da se uključivanje javnosti i prema ODV-u ne završava momentom usvajanja plana potrebno je, u nacrtu plana, planirati i način uključivanja javnosti u periodu provedbe plana te shodno tome planirati i neophodna sredstva.	Ne	Ne	U samom planu je elaborirano uključivanje javnosti u tijeku izrade plana. Takođe, u okviru Savske komisije izrađen je i ovaj dokument koji analizira proces učešća javnosti u postupku izrade SRBM Plana. Usporedo sa razvojem SRBM Plana razvija se i plan uključivanja javnosti, sa naglaskom na period nakon izrade Plana. Paralelno se radi i na analizi dionika u slivu. Sve navedeno predstavlja dobru osnovu za daljnje još aktivnije sudjelovanje dionika u aktivnostima na razini sliva.
11				PRIZNANJA::	Ne	Ne	U uvodnoj rečenici U "Priznanja" je zahvaljeno

					– posmatračima u Savskoj komisiji, NVO “Zelena akcija”, World Wide Fund (WWF) i „EuroNatur“, za njihovo aktivno učešće u azvijanju Plana kroz obezbjeđivanje komentara i doprinose tekstu;			svim institucijama i pojedincima koji su na bilo koji način pridonijeli izradi Plana. Od NVO-a navedene su pojedinačno samo one koje imaju status promatrača u Savskoj komisiji i aktivno su pridonijele pripremi plana (napr. kroz učešće u radu stručnih grupa Savske komisije). Bez ovog kriterija ovaj spisak bi bio mnogo duži a netko bi sigurno bio izostavljen.
12					– Global Water Partnership – Mediterranean-u (GWP-Med) za njihov doprinos dijelu Plana koji se odnosi na informacije za javnost i konsultacije javnosti;	Ne	Ne	
13					– Predlažemo za odavanje priznanja i za NVO CRP i partnerskim organizacijama...na svemu pomenutom...	Ne	Ne	
14	Dragan Zrnčić	Ekološka koalicija unskog sliva - Prijedor - Bosna i Hercegovina	18.04.2012.	Chapter page of SRBMP Annex Nr. 8	Položaj Nacionalog parka “Una” u Figure 1 “Protected areas relevant for the nature conservation within Sava RB with indication of type and size classes” nije korektan. NP “Una” nalazi se u gornjem toku rijeke Une, oko 80 kilometara uzvodno od položaja predstavljenog u Figure 1	Da	Da	Komentar se odnosi na Prateći dokument br. 8 -"Protected areas in the Sava River Basin" i sliku br 1. Izmijenjena je tabela 1 u pomenutom dokumentu.
15				Chapter 9.1.1.2.2 page 95 of SRBMP	U tabeli 39 „Pollution load collected by sewerage systems and treated in UWWTPs after implementation of the planned measures of the scenario III“ postoje sljedeće greške: - Ukupan zbir u koloni „Collected load,PE“ i liniji „>2,000 total“ je 6.811.590, a ne 6.811.589 kako je navedeno. - Ukupan zbir u koloni „Collected &treated load, PE“ i liniji „>2,000 total“ je 6.811.590, a ne 6.811.589 kako je navedeno.	Da	Da	Primjedba usvojena. Greška nastala uslijed automatskog zaokruživanja je korigirana.
16				Chapter 9.1.1.2.1 page 94 of SRBMP	U tabeli 37 „Pollution load collected by sewerage systems and treated in UWWTPs after implementation of the planned measures of the Midterm (II) scenario“ postoje sljedeće greške:	Da	Da	Primjedba usvojena. Greška nastala uslijed automatskog zaokruživanja je korigirana.
17					– Ukupan zbir u koloni „Collected load,PE“ i liniji „>10,000 total“ je 5.067.820, a ne 5,067,819 kako je navedeno.	Da	Da	Primjedba usvojena. Greška nastala uslijed automatskog zaokruživanja je korigirana.
18					– Ukupan zbir u koloni „Collected load,PE“ i liniji „>2,000 total“ je 5.648.002, a ne 5,648,003 kako je navedeno.	Da	Da	Primjedba usvojena. Greška nastala uslijed automatskog zaokruživanja je korigirana.
				– Ukupan zbir u koloni „Collected &treated load, PE“ i liniji „>10,000 total“ je 5.052.421, a ne 5.052.420 kako je navedeno.	Da	Da	Primjedba usvojena. Greška nastala uslijed automatskog zaokruživanja je korigirana.	

19					– Ukupan zbir u koloni „Collected & treated load, PE“ i liniji „>2,000 total“ 5.325.381, a ne 5.325.380 kako je navedeno.	Da	Da	Primjedba usvojena. Greška nastala uslijed automatskog zaokruživanja je korigirana.
20				Chapter 3.1.2.1.1 page 39 of SRBMP	U tabeli 16 „Nutrient emission into the Sava RB from agglomerations >10,000 PE – reference year 2007“ postoji sljedeća greška: Ukupan zbir u koloni ” Emissions Pt, t/a“ je 3.562, a ne kako je navedeno 3.622.	Da	Da	Primjedba usvojena. Greška nastala uslijed automatskog zaokruživanja je korigirana.
21				Chapter 3.1.1.1 page 32 of SRBMP	U tekstu stoji da se urbane otpadne vode tretiraju u 76 aglomeracija, dok u tabeli 9 (odmah ispod) taj broj je 79.	Da	Da	Korigirano.
22				Chapter 3.1.2.1.1 page 39 of SRBMP	U tabeli 15 “Generated load and emissions of nutrients from agglomerations >2,000 PE in Sava RB - reference year 2007” postoje dvije greške kako slijedi:	Da	Da	Korigirano.
23					– Ukupan zbir u koloni “Emissions Nt, t/a” je 20.621, a ne 20.597 kako je navedeno, – Ukupan zbir u koloni ” Emissions Pt, t/a” je 4.868, a ne 4.863 kako je navedeno.	Da	Da	Korigirano.
24				Chapter 3.1.2.1.3 page 42 of SRBMP	U tabeli 19 „Nutrient production originating from livestock manure for 2007 – potential pollution emissions“ postoje dvije greške kako slijedi:	Da	Da	Korigirano.
25					– Ukupan zbir u koloni „BA“ za Nt je 16.240, a ne 16.239 kako je nevedeno. S druge strane, Sava RB Total je tačnih 90.430 što znači da je „BA“ računato kao 16.240. – Ukupan zbir u koloni „BA“ za P2O5 je 4.341, a ne 4.340 kako je navedeno. S druge strane Sava RB Total je tačnih 90.583 što znači da je „BA“ računato kao 4.341.	Da	Da	Korigirano.
26	Valerija Hima	JU Park prirode Lonjsko polje Kraplje-Hrvatska	18.04.2012.	Annex Nr. Dodatni dokument br. 7	Staviti <i>Amorpha fruticosa</i> na popis (dodatni dokument br. 7, Invazivne strane vrste, Aneks 3, Nacrt popis MRS-u Savu RB, strana broj 15)	Da	Da	Dodato u Prateći dokument br.7, Aneks br.3: Invasive Alien Species, u dijelu pod naslovom "Terrestrial plants connected with aquatic habitats".
27	Valerija Hima	JU Park prirode Lonjsko polje Kraplje-Hrvatska	18.04.2012.	Map Nr. 14	Ispraviti: - rijeka Sava nizvodno od Siska kod Stare Gradiške iz statusa "teške promjene" u stanje "prirodna dionica rijeke". Također, dio rijeke Lonje u Parku prirode Lonjsko polje promijeniti oznaku od statusa "prirodna dionica rijeke" na "jako modifikovano"	Ne	Ne	Podaci preuzeti iz nacionalnog Plana upravljanja vodnim područjima - Nacrt

28		Map Nr. 6	Potrebno je staviti oznake za Petrokemija Kutina - proizvodnja mineralnih gnojiva i Ina Rafinerija Sisak - Industrija nafte	Ne	Ne	U Pratećem dokumentu br.3. "Significant Pressures identified in the Sava River Basin" u poglavlju 3.2, str. 62, tabela br. 49. dat je ukupan broj industrijskih zagađivača na slivu Save (162) što je preuzeto iz nacionalnog Plana upravljanja vodnim područjima - Nacrt. Kriterij za odabir "značajnih" industrijskih zagađivača dan je u poglavlju 2.3 (Criteria for Assessment of Point Pollution Sources), u Tabeli br. 2, na str. 14. pod naslovom "Simplified criteria for Determination of Significant Industrial Pollution". Temeljem navedenog kriterija dobiveno je 5 (od ukupno 162) značajnih zagađivača koju su iskazani u ovom Planu.
29		Chapter 10 page of SRBMP	Upravljanje šumama treba prepoznati kao pritisak na vode iz sljedećih razloga: <ul style="list-style-type: none"> - Erozija tla, - Drvna industrija - industrijsko zagađenje, - Izgradnja šumskih prometnica dovodi do promjene razine vode u plavnim ravninama, - Korištenje pesticida, herbicida itd. 	Da	Ne	Savska komisija se slaže da upravljanje šumama može imati uticaj ali u prvom ciklusu planiranja identifikovana su 4 SWMI. Dio komentara je već djelimice obrađen i moguće ih je naći u dijelovima glavnog teksta plana.
30		Chapter 9.1.4.4. page 109 of SRBMP	Naglasiti u tekstu sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> - Obnova prirodnog toka rijeke Lonje od mjesta Široka Greda do mjesta Vugrinovo, - Izvođenje radova na izgradnji ulazne - izlazne strukture na riječnoj okuci Tišina u Čigoć, - Izvođenje radova na postrojenju u mjestu Suva - Obnova meandre rijeke Save u Drenov Bok i Košutaricu (Prostorni plan LPNP, NN 17/2010) 	Ne	Ne	Prikazane informacije su točne, međutim predložen tekst (mjere) nije relevantan za ovaj Plan, zbog njegovog mjerila.
31		Chapter 9.1.1. page of SRBMP	U prioritetne mjere po pitanju rješavanja organskog zagađenja za prvi planski ciklus (do 2015) potrebno je predvidjeti mjeru : „Skupljanje i obrada otpadnih voda u naseljima koja se nalaze u zaštićenim područjima“ kao poseban scenarij ili na neki drugi način.	Ne	Ne	Rješavanje ovog problema identifikirano je i prezentirano u "Scenariju vizije". Konkretno mjere za prag planiranja 2015 su bazirane na inputu zemalja Savskog sliva.

32		Chapter 3.1.4.1. page 48 of SRBMP Annex Nr. 7	Tablica 24 u stupcu "prohodan za ribe 2010" za Hrvatsku, treba da se ispravi broj sa 3 na 2, jer jedan od planirana 3 prolaza nije izgrađen.	Da/Ne	Da	Radi se o ustavi Trebež, koja je u ovisnosti o vodostaju i manipulaciji ustavom povremeno prohodna, što je i navedeno u tekstu Plana. Na karti 7 je uveden pojam "ograničena prohodnost" za ribe.
33		Annex Nr. 7	Prva tablica, red 2 -HR	Da	Da	Korigirano
34	Stupac 3 (prohodno za ribe) – promijeniti broj 3 u 2		Da	Da	Korigirano u 1. Naknadno je i za branu Vonarje promijenjeno iz prohodno u neprohodno	
35	Stupac 5 (gradiće se prolazi za ribe) - promijeniti 0 u 1		Ne	Ne	Nije prijavljena mjera u 1. planskom periodu.	
36	Treća tablica, ustava Trebež		Da	Da	Korigirano	
37	Stupac 3 (prohodno za ribe) - promijeniti "da" u "ne"		Da	Da	Korigirano uz napomenu da Trebež ima ograničenu prohodnost, ovisno o režimu rijeke Save i manipulaciji ustavom za vrijeme vodnog vala. Tako je prikazano na karti 7	
38		Chapter 9.3.2. page 113 of SRBMP	U mjere koje će ući u Plan upravljanja sedimentom za sliv rijeke Save, potrebno je uključiti praćenje sedimenta na poplavnim područjima.	Ne	Ne	Dovoljna je smjernica "monitoring nanosa".
39		Chapter 9.1.4.2.1. page 108 of SRBMP	U tablici 40 stupac 3 (prohodan za ribe), redak 2 (Hrvatska) - promijeniti iz 3 u 2	Da	Da	Korigirano u 1. Naknadno je i za branu Vonarje promijenjeno iz prohodno u neprohodno
40			Stupac 5 , redak 2 (Hrvatska) - promijeniti sa 0 na 1, u skladu sa komentarom br. 9.	Da	Da	Korigirano u 1. Naknadno je i za branu Vonarje promijenjeno iz prohodno u neprohodno
41		Chapter 3.1.4.6. page 53 of SRBMP	Opis budućih infrastrukturnih projekata, tablica 25-stupac 2, zadnji redak, ispraviti naziv projekta. Umjesto: "Rehabilitacija plovnog puta rijeke Save" treba pisati "Obnova i razvoj prometa i plovidbe na plovnom putu rijeke Save"	Da	Da/Ne	Izvršena korekcija tabele 25, u kojoj su navedeni postojeći važni infrastrukturni objekti, uključivo i postojeći plovni put a ne projekt. Također, izmijenjena i karta 11 u skladu s novim tekstom poglavlja. U Pratećem dokumentu br. 8 koristi se pun naziv projekta.
42		Map Nr. 8	Ispraviti: - donji tok rijeke Save od Siska do Stare Gradiške označiti kao "skoro prirodno stanje"	Ne	Ne	Karta broj 8. "Hydrological Alterations - Impoundments, Water Abstraction and Hydropeaking", ne prikazuje stanje vodnih tijela.

43				Annex Nr. Dodatni dokument br. 8	Staviti tekst kulturne baštine i kulturni pejzaž u dodatni dokument (Park prirode Lonjsko polje s okolnim područjem predloženo je od strane Ministarstva kulture Republike Hrvatske za ocjenu na najvišoj međunarodnoj razini (UNESCO) i zato treba da bude upisano na Listu svjetske baštine u kategoriji mješovitog vlasništva pod naslovom Lonjsko polje Park prirode - Dnevni Krajolik i poplavni ekosustav srednje Posavine. Očuvanje prirode, brojnih ugroženih i rijetkih biljnih i životinjskih vrsta, od kulturnog identiteta ovog kraja, prostornih i arhitektonskih obilježja, na tradicionalni način života i rada i kulturnog krajolika s tradicionalnim sustav ispaše čini jedinstveno područje prirodne, kulturne i krajobrazne baštine).	Ne	Ne	Obzirom na to da u Background Paper br. 8. (Protected Areas in the Sava RB) nije detaljno opisan niti jedan park prirode ili nacionalni park, već su samo navedeni u registru zaštićenih područja, prihvaćanje ove primjedbe stavlja područja sličnog statusa u neravnopravan položaj (Plitvička jezera, Crna Mlaka i sl.). Međutim, primjedba bi se mogla prihvatiti da su sva područja tog statusa zaštite opisana na sličan način, što nije bio slučaj.
44	Marko Nišandžić	Centar za razvoj i podršku (CRP) Tuzla - Bosna i Hercegovina	18.04.2012.	Chapter 10 page of SRBMP	Problem u velikom dijelu sliva posebno u pograničnim rijekama kao što su Sava i Drina te u nekim rijekama u BiH koje su tokom zadnjeg rata bile linije fronta, predstavlja kontaminacija minama obala rijeka i samog korita rijeka. Predlažemo da se u ovom poglavlju doda dio 10.6. koji bi govorio o potrebi davanja prioriteta deminiranju riječnih pojasa i izvorišta.	Da	Da	Problem onečišćenja minama u RH i BiH predlažemo staviti u tekst Plana, kao posebni odlomak s naglaskom na specifičnost problema prisutnog na pojedinim dijelovima sliva rijeke Save, bez obzira što WFD ne prepoznaje tu vrstu problema. Dodato u poglavlje 3.1. Surface waters.
45				Generalno	Predlažemo da se u planu upravljanja, shodno članu 6 ODV-a, posebno naglase mjere koje su usmjerene na sprečavanje daljeg pogoršanja stanja površinskih voda, za svaku zemlju iz sliva rijeke Save. Ovo je potrebno posebno naglasiti imajući u vidu izvještaje državnih agencija za statistiku koje izvještavaju o konstantnom pogoršanju stanja površinskih voda.	Ne	Ne	Komentar se poziva na pogrešan član 6. ODV. Cjelokupan opisani program mjera u planu upravljanja je u cilju sprečavanja pogoršanja stanja voda, odnosno postizanja dobrog stanja voda.

46				Map Nr. 16	Na mapi 16 Hemijski status površinskih vodnih tijela, rijeka Spreča od brane Modrac do ušća u rijeku Bosnu, je prikazana kao rijeka sa dobrim hemijskim statusom, što ne odgovara situaciji na terenu. Predlažemo da se na ovoj mapi hemijski status rijeke Spreče promijeni iz „dobar“ u „loš“ kao što je i situacija u stvarnosti.	Ne	Ne	Za sva vodna tijela u FBiH data je procjena rizika i pritisci. Za vodno tijelo BA_BOS_SPR_1 na rijeci Spreči naznačena su sva zagađenja (organsko, nutrijenti i opasne supstance). Republika Srpska je dala podatke monitoringa. Ocjena hemijskog statusa za vodno tijelo označeno kao BA_BOS_SPR_1, je izvršena na osnovu srednje godišnje vrijednosti rezultata ispitivanja prioriternih supstanci zagađenja u odnosu na ekološke standarde kvaliteta (EQS) definisane Direktivom 2008/105/EC. Koncentracije ispitivanih parametara sa liste prioriternih supstanci su niže od ESQ, te je ocjena hemijskog statusa predmetnog vodnog tijela 2, tj. "dobar status" uz srednji nivo pouzdanosti ocjene statusa. Koje od prioriternih supstanci su ispitivane navedene su u dokumentima koji su bili neophodni u toku pripreme Plana upravljanja. Iz navedenog slijedi da je ocjena statusa voda vodnog tijela označenog kao BA_BOS_SPR_1 izvršena na osnovu rezultata ispitivanja po tačno definisanoj metodologiji, prilagođenoj za potrebe izrade Plana upravljanja u slivu rijeke Save, a ne isključivo na osnovu relevantnih propisa Republike Srpske i nije moguće "mijenjati" na ovaj način utvrđeni status.
47				Generalno	U nacrtu plana, u svim dijelovima koji obrađuju određivanje vizije, ciljeva i određivanje mjera razrađuju se tri scenario i to : <ul style="list-style-type: none"> - Prvi planski ciklus – do 2015 godine, - Srednjoročni scenario - nije definisan vremenski okvir, - Dugoročni scenario – nije definisan vremenski okvir. Predlažemo da se plan odredi o vremenskom okviru za srednjoročni i dugoročni scenario jer u protivnom ova dva scenaria nemaju nikakvog smisla	Ne	Ne	Vremenski okvir za srednjoročni i dugoročni scenario se ne može odrediti u zemljama zbog nedostatka informacija o finansijskim mogućnostima za investicije poslije 2015. godine. /The timeframe for midterm and vision scenarios could not be set due to lack of available information from the Parties related to financial possibilities for investments beyond 2015.

48		Chapter 9.2.2. page 112 of SRBMP	Prijedlog je, da se mjere za količinu podzemnih voda dopune i mjerom smanjenja gubitaka u vodovodnim sistemima, što će direktno doprinijeti smanjenju zahvatanja vode iz podzemnih vodnih tijela. Ako znamo da su gubici u vodovodnim sistemima često iznad 50% ovo nisu zanemarive mjere.	Ne	Ne	Iskazano pitanje vezano za kvantitet podzeme vode nije predmet razmatranja na nivou sliva rijeke Save. Komentar je valjan na nivou nacionalnih planova i lokalnih izvorišta.
49		Chapter 8 i 9.5 page 80-90 i 115 of SRBMP	Dio plana koji se odnosi na finansiranje programa mjera i ekonomsku analizu korištenja voda u slivu bi trebalo dopuniti sledećim dijelovima : – Uspostavljanje zajedničkih (za sve zemlje u slivu) osnova ekonomske politike korištenja i zagađenja voda u slivu, sa osnovnom svrhom obezbjedjenja održivog upravljanja slivom,	Ne	Ne	Uspostavljanje zajedničkih ekonomskih politika za zemlje u slivu prevazilazi ovlasti date Okvirnim sporazumom o slivu rijeke Save.
50			– Prijedlog aktivnih mjera za obezbjedjenje sredstava za realizaciju plana upravljanja – kao npr. Uključivanje Savske komisije u planiranje IPA ili nekih drugih sredstava EU, Svjetske Banke itd. Kao na primjer i lobiranje za potrebna sredstva.	Da	Da	Komentar "Prijedlog aktivnih mjera za obezbjedjenje sredstava za realizaciju plana upravljanja – kao npr. Uključivanje Savske komisije u planiranje IPA ili nekih drugih sredstava EU, Svjetske Banke itd. Kao na primjer i lobiranje za potrebna sredstva" biće uvršten u tekst. Prikazan je Akcionim planom, koji je prilog Strategiji implementacije Okvirnog sporazuma za period do 2015 na način da zemlje mogu koristiti Savsku komisiju kod projekata regionalnog karaktera (naročito). Dodatni tekst se nalazi na kraju poglavlja 9.5.2
51			– Finansiranje programa mjera – date su samo procjene troškova za mjere koje su vezane za urbane otpadne vode – potrebno je dopuniti plan sa troškovima ostalih mjera.	Da	Ne	Procjena ostalih troškova nije izvodljiva za neke zemlje. Za dodatnu informaciju konzultirati nacionalne planove gdje postoje (SI i HR)
52		Chapter 3.1.1.2 page 37 of SRBMP	Podaci o broju industrijskih postrojenja, a samim time i ispuštenom organskom onečišćenju nisu logični i pretpostavljamo da ne odgovaraju situaciji na terenu. Nije logično da RH ima prijavljenih samo 5 industrijskih postrojenja koja su uzeta u obzir u tabeli 14 a Slovenija ima 89 te BiH samo 31. U skladu sa time mislimo da i podaci o emitovanom organskom onečišćenju nisu relevantni. Predlažemo da se ovi podaci prikažu realnije ili potpuno izbace sa obrazloženjem da se u ovom periodu nisu mogli prikupiti približno realni podaci.	Ne	Ne	Podaci prikazani u tabeli 14, str.89 su dati u skladu sa usvojenim odredbama IPPC direktive. Države su se držale kriterija uspostavljenog na osnovu kriterija prikazanog u Pratećem dokumentu br.3. Ovu informaciju treba poboljšati u narednom planskom periodu. (U vrijeme prikupljanja podataka nisu se mogli prikupiti koherentniji podaci na nacionalnom nivou). Postoji i različit pristup tumačenju kriterija.

53		Generalno	Nacrt plana je ostao nedorečen u smislu načina implementacije. Na koji način, i uz koje alate, će plan biti proveden. Hoće li to biti obavezujuće, za zemlje članice sliva, da elemente ovog plana prenesu u lokalne planove ili ima neki drugi mehanizam. Takođe je jako slabo obrađena komponenta monitoringa procesa implementacije plana te predlažemo da se u finalnoj verziji tačno definiše način implementacije (provedenja) plana sa svim neophodnim alatima za provođenje plana.	Ne	Ne	Nakon usvajanja plana upravljanja na zemljama članicama Savske komisije je način implementacije mjera u vremenskim okvirima koje sami odrede. Savska komisija će i u ovoj fazi poslužiti kao platforma za daljnji dijalog između potencijalnih donatora, investitora i nadležnih organa kako bi se što veći broj mjera implementirao u prvom ciklusu planiranja.
54		Chapter 12 page 130-132 of SRBMP	Uključivanje javnosti. U nacrtu plana, komponenti uključivanja javnosti je posvećeno vrlo malo prostora i to uglavnom kao zbir dosadašnjih aktivnosti. Međutim obzirom da se uključivanje javnosti i prema ODV-u ne završava momentom usvajanja plana potrebno je, u nacrtu plana, planirati i način uključivanja javnosti u periodu provedbe plana te shodno tome planirati i neophodna sredstva.	Ne	Ne	U planu je opisano kako je javnost uključivana u procesu pripreme plana. Za detaljniju informaciju može se posjetiti web strana Savske komisije gdje se može naći podrobna informacija o cijelom procesu sudjelovanja javnosti u postupku izrade Plana.
55		Generalno	Problem nedostatka podataka, pouzdanosti podataka te metodologije prikupljanja podataka je jedan od očiglednih problema pri izradi prvog plana upravljanja slivom. Tokom 18 radionica održanih u području sliva sa BiH i RH strane, pri implementaciji IPA prekograničnog projekta (Uspješno sudjelovanje javnosti u upravljanju slivom) primjetili smo da jako puno podataka postoji na lokalnom nivou kod raznih subjekata (jedinica lokalne uprave, instituta, fakulteta, pojedinaca itd) ali ih niko od njih nije tražio. Preporuka je da se u ovaj plan predvidi jasna mjera, koja bi trebala da prije početka izrade sledećeg plana razradi detaljnu metodologiju prikupljanja podataka sa svim pokazateljima kao što su tehnički aspekti, vremenski intervali, izvršioци itd.	Ne	Ne	Detaljne metodologije koje opisuju potrebne podatke su predstavljene u <u>pratećim dokumentima</u> Na osnovu usvojenih metodologija nadležna tijela u zemljama članicama Savske komisije i Crnoj Gori su dostavljale neophodne podatke. Kako su u Planu upravljanja uvršteni samo službeno odobreni podaci ne sumnjamo da će nadležni organi do izrade drugog plana upravljanja otkloniti problem nedostataka i pouzdanosti podataka. U "Follow up" strategiji definirani su naredni koraci koje je neophodno poduzeti.
56			Takodje smatramo da bi Savska Komisija trebala imati veće ovlasti u fazi prikupljanja podataka.	Ne	Ne	Savska komisija ima nadležnosti definirane njenim statutom koji je dat u Aneksu br. 1 Okvirnog sporazuma.

57			Chapter 9.1.1.2.1 page 92; 93 of SRBMP	Predloženi broj naselja > 2000 EBS za koje će biti izrađeno ili rekonstruisano postrojenje za tretman urbanih otpadnih voda do 2015 godine u BiH je apsolutno nedovoljan. 4 naselja, koliko je planirano ovim planom ne odgovara potrebama jer i dalje, poslije 2015 godine, bi ostalo čak 239 naselja bez ikakvog tretmana urbanih otpadnih voda. Ovaj podatak takodje nije dobar i iz razloga što smo kroz konsultativne sastanke na terenu, od jedinica lokalne uprave, dobili podatke da su već sada u postupku rješavanja ovog problema više od 4 naselja > 2000 EBS-a. Predlažemo da BiH još jednom preispita ovaj podatak te da za potrebe plana predloži broj naselja koji odgovara potrebama i realnoj situaciji na terenu.	Da	Ne	Za BiH su u plan uvrštena 4 postrojenja za tretman otpadnih voda za koje je u momentu prikupljanja podataka bilo obezbjeđeno finansiranje i bilo izvjesno da će biti izgrađene do 2015.godine. U međuvremenu je proces pripreme dokumentacije i obezbjeđivanja sredstava (EIB, EBRD, IPA, ITD.) završen i za neke druge opštine. Samim time prilikom izrade druge analize sliva te plana upravljanja, u prikazu broja aglomeracija većih od 2000 ES sa izgrađenim ili rekonstruisanim postrojenjem za tretman gradskih otpadnih voda će se nalaziti veći broj od 4.
58			Map Nr. 15	Na mapi 15 Ekološki status i ekološki potencijal površinskih vodnih tijela, rijeka Spreča od brane Modrac do ušća u rijeku Bosnu, je prikazana kao rijeka sa umjerenim ekološkim statusom, što ne odgovara situaciji na terenu jer je opšte poznato da je rijeka Spreča na ovom dijelu skoro „mrtva“ rijeka. Predlažemo da se na ovoj mapi ekološki status rijeke Spreče promijeni iz „umjeren“ u „loš“ kao što je i situacija u stvarnosti.	Ne	Ne	Za sva vodna tijela u FBiH data je procjena rizika i pritisci, jer u periodu traženja podataka biološki monitoring nije bio završen. Za vodno tijelo BA_BOS_SPR_1 na rijeci Spreči naznačena su sva zagađenja (organsko, nutrijenti i opasne supstance). Republika Srpska je dala podatke monitoringa. Ocjena ekološkog statusa za vodno dijelo označeno kao BA_BOS_SPR_1 je izvršena na osnovu monitoring podataka na mjernom profilu Stanić Rijeka (najnižvodniji dio vodnog tijela) koji se sprovodi u okviru redovnog monitoringa površinskih voda u Republici Srpskoj. Ocjena statusa je izvršena prema metodologiji koja je data od strane eksperata angažovanih za izradu SRBMP i u visokoj mjeri usklađena sa zahtjevima WFD, kao i metodologijom koja je korištena za izradu plana upravljanja slivom rijeke Dunav. Ova metodologija daje ocjenu ekološkog statusa na osnovu Bioloških elemenata kvaliteta (ribe, makroinvertebrate, fitobentos/makrofite i fitoplankton), hidromorfoloških promjena, opštih fizičko-hemijskih uslova koji su podrška datom ekološkom statusu i specifičnih supstanci zagađenja. Monitoringom voda u RS obuhvaćena su ispitivanja - biološki elementi kvaliteta -makroinvertebrate i fitoplankton,-

							specifične supstance zagađenja karakteristične za sliv Dunava (arsen, bakar, cink i hrom),- opšti fizičko-hemijskih uslovi koji su podrška datom ekološkom statusu. Prema rezultatima ispitivanja za biološke parametre, kojisu najrelevantniji pri ocjeni statusa, najnepovoljnija ocjena klase za biološke parametre je 3 (prema makroinvertabratama), te je ocjena opšteg biološkog statusa 3. Prema rezultatima ispitivanja specifičnih supstanci zagađenja, najnepovoljnija ocjena klase je 3. U skladu sa propisanom metodologijom, ocjena opštih fizičko-hemijskih uslova koji su podrška datom ekološkom statusu, se može izraziti vrijednostima od 1 do 3 (nema 4 i 5 klase, jer sve što je manje od 2. klase, odnosno "dobrog statusa" nije u granicama prihvatljivog) , gdje 3 predstavlja najnižu vrijednost za ocjenu uslova. Na taj način se došlo do ocjene 3, "umjeren ekološki status" za predmetno vodno tijelo, uz srednji nivo pouzdanosti ocjene statusa. Iz navedenog slijedi da je ocjena statusa voda vodnog tijela označenog kao BA_BOS_SPR_1 izvršena na osnovu rezultata ispitivanja po tačno definisanoj metodologiji, prilagođenoj za potrebe izrade Plana upravljanja u slivu rijeke Save, a ne isključivo na osnovu relevantnih propisa Republike Srpske i nije moguće "mijenjati" na ovaj način utvrđeni status.(Šta uopšte znači "situacija u stvarnosti")
59			Generalno	U nacrtu plana, kao na primjer u dijelu o organskim zagađenjima i u dijelu o zagađenju nutrijentima, dijagram 41 i 42., nivo proizvedenog zagađenja u sva tri razmatrana scenarija je isti. Trend porasta ili možda opadanja nivoa zagađenja nije predviđen. Prema izvještajima državnih agencija za statistiku (na primjer Agencija za statistiku BiH – saopštenje od 30.09.2011.) evidentno je pogoršanje stanja. Predlažemo da se u cijelom planu u odgovarajućim dijagramima i tablicama predvidi trend povećanja zagađenja.	Ne	Ne	Slika 41 i 42 prikazuju kakav je ujeicaj mjera na definirano generirano zagađenje. Generirani teret komunalnih otpadnih voda i organsko zagađenje je isti za naredne 3 godine iz razloga što se ne očekuje povećanje broja stanovnika u istom periodu.

60					Ulazni podaci za analizu stanja voda u planu su dati ili po vodnim tijelima ili na nivou države članice. Kako bi plan bio dosljedan do kraja trebao bi pokazati i analizu stanja svakog pojedinog vodnog tijela nakon implementacije mjera. Vrlo korisno bi bilo vidjeti Mapu 15-Ekološki status i ekološki potencijal površinskih tijela kao i Mapu-16 Hemijski status površinskih vodnih tijela za 2015 godinu kada se implementiraju mjere predviđene ovim planom.	Da	Ne	Zahtjev je osnovan, međutim u ovom trenutku na nivou država ne postoje modeli i načini da se ispuni.
61				Map Nr. 4,17,18	U navedenim Mapama za BiH nisu ucrтана sva značajnija podzemna vodna tijela, preciznije rečeno ucrтano je samo 5 podzemnih vodnih tijela, što nije u skladu sa ostalim državama u slivu gdje su skoro sva područja u slivu naznačena kao podzemna vodna tijela. Predlažemo da se ova mapa promijeni i dopuni za područje BiH i ostalim podzemnim vodnim tijelima kao što su podzemna vodna tijela u Velikoj kladuši, Bužimu, Sprečko polje kod Tuzle itd. Ta vodna tijela nisu samo lokalnog značaja nego su i značajna za sliv pogotovo u vezi sa klimatskim promjenama i problemima vodosnabdijevanja.	Ne	Ne	Na osnovu usvojenog kriterijuma za značajna podzemna vodna tijela za BiH su data vodna tijela sa površinom većom od 1,000 km ² , osim Plješevice koja je manja, ali je značajna zato što je prekogranično vodno tijelo sa Republikom Hrvatskom. Plan upravljanja na nivou Bosne i Hercegovine još nije <u>urađen</u> , očekuje se da će nivo obrađenosti na nacionalnom nivou biti detaljniji.
62	Veroslav Rajčić	Freelancer A. Benca 2, Sarajevo Bosnia and Herzegovina	16.02.2012.	Generalno	Plan upravljanja je rađen na osnovu raspoloživih podataka koje su sakupile države Savskog sliva. Očigledno je da je ovo rezultiralo tome da su pojedina poglavlja u Planu upravljanja dosta detaljno obrađena kao npr. oblasti korištenja i zaštite voda, konkretno oblast sanitarne hidrotehnike. Istovremeno neka poglavlja iz zaštite od voda (zaštita od poplava i plovidba) kao i korištenje voda (navodnjavanje) nisu obrađena na nivou prethodnih oblasti.	Da	Ne	SRBM Plan prati odredbe EU Okvirne direktive o vodama (ODV). Na nivou EU postoje druge direktive poput direktive o poplavama koja zahteva izradu plana upravljanja zaštitom od poplava. Takođe na nivou Dunavskog sliva, 2006. godine izradjeni su Akcioni planovi za odbranu od poplava među kojima je i Akcioni plan za sliv reke Save.
63				Poglavlje 4.2 (str.61, prvi pasus) kao i u poglavlje 10.2 (str. 119)	Detaljno su navedene retenzije koje pored ostalog služe za aktivnu kontrolu proticaja pri velikim vodama. Radi se o 5 takvih objekata lociranih na potezu rijeke Save od Zagreba do Siska u ukupnoj zapremini od 1,590 milijardi m ³ . Kao što je navedeno u Planu upravljanja, to su kompleksni objekti, posebno objekat Lonjsko polje, koji je višenamjenskog karaktera i predstavlja ujedno i močvarni habitat za mnoge vrste flore i faune.	Da	Ne	EU WFD teži integraciji sa svim ostalim aspektima upravljanja vodama. Shodno tome, detaljne informacije o zaštiti od voda moguće je očekivati u Planu odbrane od poplava na osnovu EU FD. Uticaj hidroelektrana nije poznat.

				<p>Ono što je jako bitno za neke članice Savskog sliva pored Hrvatske (BiH i Srb) jeste činjenica da ni na jednom mjestu nije naznačen hidrološko-hidraulički efekat ovih retenzija na obaranje nivoa velikih voda na pojedinim vodomjernim stanicama nizvodno od lokacija ovih retenzija. U BiH uglavnom nije poznat trenutni uticaj ovih retenzija na obaranje nivoa velikih voda nizvodno kao i stanje odgovarajućih nivoa bez uticaja ovih retenzija.</p>		
				<p>Takođe, nije poznato u kakvom su stanju evakuacioni objekti za punjenje ovih retenzija u poređenju sa sličnim, savremenim objektima retenzija u nekim zapadnoevropskim državama kao što su sjever Italije (sliv rijeke Po) i Francuske (sliv rijeke Loire). Savremeni evakuacioni objekti u vidu pokretnih nasipa (princip sistema Fusegate, Francuska) omogućavaju da se prelivanje u retenziju ostvaruje bez ikakve elektro automatike ili na osnovu subjektivnog zaključka pojedinca ili grupe eksperata kada treba manuelno aktivirati punjenje retenzije, što obično dovodi do toga da ovi objekti za punjenja retenzije često mogu da zataje u odsudnom trenutku te se su na Zapadu uglavnom napušteni. Ovi objekti se mehanički aktiviraju (nasipi koji se "sami" prevrću) kada se u glavnom vodotoku dostignu odgovarajući hidrodinamički elementi (nivo, brzina toka ili vučni naponi).</p>		

				U ovom trenutku građanima BiH (oba entiteta) nije jasno da li se ovi objekti retenzija mogu tako modernizovati kako bi njihov hidrološko-hidraulički efekat na obaranju velikih voda omogućio da se nizvodni nasipi uz rijeku Savu na prostoru BiH ne moraju uopšte ili moraju djelimično nadvisti. Neophodna je jedna tehno-ekonomska analiza koja bi pokazala, u eventualnom slučaju modernizovanja evakuacionih objekata na postojećim retenzijama u Hrvatskoj, da li bi ovi radovi na unapređenju postojećih retenzija bili ekonomski opravdani ili ne, odnosno da li nizvodne države-članice moraju vremenom nadvisiti svoje nasipe uz Savu koji u ovom trenutku uglavnom nemaju propisanu zaštitnu visinu u odnosu na odgovarajuće stogodišnje velike vode.			
				Takođe, nije jasan uticaj novoizvedenih i planiranih pregrada u Sloveniji na postojeći režim rada retenzija u Hrvatskoj.			
64			Poglavlje 9.1.4.2 (str 107)	Spominju se prolazi za ribe uz postojeće ili planirane objekte brana. U ovom poglavlju treba, da li samo pomenuti ili analizirati, da se treba razmišljati i o sličnim objektima na brdskim dionicama vodotoka gdje vremenom treba zamijeniti postojeće objekte kaskada tzv. meandrirajućim rampama koje omogućavaju nesmetanu poduznu komunikaciju riječnog habitata., Ovakvi objekti su veoma oskudni, izvedeno ih je svega nekoliko i nalaze se u Austriji i Švicarskoj. Zemlje članice Savskog sliva u kojima bi se mogli izvesti ovakvi objektu su prije svega Slovenija i BiH.	Da	Ne	Konstatacija je validna. Međutim takva informacija nije, zbog mjerila, predmet ovog plana. Detaljnije informacije treba potražiti u nacionalnim planovima.
65			Poglavlje 10.2 (str. 119) i 9.1.4.4 (str. 109)	Spominje savremeni pristup uređenja riječnih obala poznat u literaturi pod terminom (Natural River Engineering) ili u uređenju njemačkih plovnih puteva (Natural Free Material for Banks Protection). Ovim pomenutim principima treba vremenom dati prednost u odnosu na klasične materijale pri čemu treba što je moguće više zamijeniti beton i armirani beton ekološkim materijalima kao što su lomljeni kamen, drugi materijali prirodnog porijekla i vegetacijom koja bi trebala biti sastavni dio uređenja rijeka barem u njihovim donjim tokovima	Ne	Ne	Konstatacija je tačna međutim, takva informacija nije predmet ovog plana i biće obrađena ili je obrađena u nacionalnim planovima koji razmatraju vodotoke sa manjim slivnim područjima.

66				Klimatske promjene (str. 128)	Poznato je da scenario na osnovu izvedenih klimatskih simulacija do 2050.g. ukazuje da prostor savskog dijela BiH ne bi trebao biti izložen značajnim plavljenjem vodama iz vodotoka. Čak se radi o procjeni da se ukupne godišnje padavine neće mijenjati a da će doći do znatnog smanjenja oticanja. Iz ovoga slijedi logično pitanje, da li na ovom prostoru ići na nadvišenje ili rehabilitaciju postojećih objekata poplavne infrastrukture ili ovaj novac sačuvati za sanaciju posljedica od tzv. "Flash floods" koje se očekuju u ovom vremenskom periodu.	Ne	Ne	Efekat klimatskih promena nije u fokusu prvog ciklusa planiranja. Dodatni projekti koji se trenutno odvijaju u slivu pospešiče pripremu tzv. "climate proofing" u toku drugog ciklusa planiranja upravljanja slivom reke Save.
67	Danijel Prerad	Sisačka eko akcija Sisak Croatia	21.04.2012.	Annex Nr. 6	U planu upravljanja slivom rijeke Save u aneksu 6. (Značajni izvori industrijskog zagađenja u slivu rijeke Save) za Republiku Hrvatsku su kao značajni zagađivači navedeni tek 5 industrijskih postrojenja (Pliva Hrvatska-Savski Marof, Sladorana Županja, Pan papirna industrija-Zagreb, HEP proizvodnja- Zagreb, Inkop koža-Poznanovec). Istovremeno za Republiku Sloveniju navedeno je 89 zagađivača, a za Republiku Bosnu i Hercegovinu 31 zagađivač. Već na prvi pogled jasan je nesrazmjer u prijavljenim podacima što otežava donošenje ujednačenih mjera i kvalitetnu analizu stanja. Rafinerija nafte u Sisku smještena je tik uz samo ušće Kupe u Savu te je zbog toga morala biti navedena kao značajni zagađivač u planu upravljanja slivom rijeke Save. Od ušća je udaljena stotinjak metara te otpadne vode sisačke Rafinerije idu i u Savu. Termoelektrana Sisak je na rijeci Savi, te u slučaju da se ne vodi pod HEP proizvodnja, također ju je trebalo uvrstiti u aneks 6 plana upravljanja slivom rijeke Save.	Ne	Ne	U Pratećem dokumentu br.3. "Significant Pressures identified in the Sava River Basin" u poglavlju 3.2, str. 62, Tabela br. 49. dan je ukupan broj industrijskih zagađivača na slivu Save (162) što je preuzeto iz nacionalnog Plana upravljanja vodnim područjima - Nacr. Kriterij za odabir "značajnih" industrijskih zagađivača dan je u poglavlju 2.3 //(Criteria for Assessment of Point Pollution Sources), u Tabela br. 2, na str. 14. pod naslovom "Simplified criteria for Determination of Significant Industrial Pollution". Temeljem navedenog kriterija dobiveno je 5 (od ukupno 162) značajnih zagađivača koju su iskazani u ovom Planu.
	Enes Čerimagić	Zelena akcija Zagreb Croatia						
68	Enes Čerimagić	Zelena akcija Zagreb Croatia	21.04.2012	Generalno	Plan upravljanja trebao bi sadržavati kriterije na osnovi kojih će se odrediti obveza jedinica lokalnih vlasti (općine, opštine, županije, kantoni itd.) da implementiraju mjere predviđene za postizanje ciljeva plana upravljanja. Kriteriji mogu biti određeni uzimajući u obzir različite i/ili razne elemente, a njihovo propisivanje imalo bi za cilj sprečavanje izbjegavanja implementacije programa mjera iz plana upravljanja pozivanjem na lokalne okolnosti.	Ne	Ne	Bilo kakva implementacija mjera je obaveza države, sukladno tomu nivo i način primjene je na državi takodje.

69		Upravni odjel za zaštitu okoliša i prirode grada Siska Sisak Croatia	21.04.2012	Annex Nr. 6	U aneksu 6 plana upravljanja za Republiku Hrvatsku navedeno je samo pet zagađivača. Japanska agencija JICA (Japan International Cooperation Agency) u kolovozu 2001. izdala je studiju o smanjenju zagađenja vode u slivu rijeke Save na području Republike Hrvatske u kojoj je analizirano dvadesetak zagađivača. Plan upravljanja slivom rijeke Save trebao je uzeti u obzir i te podatke ("The Study for Water Pollution Reduction on the Sava River Basin in the Republic of Croatia")	Ne	Ne	Prezentirani podaci iz 2001. godine su stari podaci. Za potrebe izrade prvog integralnog plana upravljanja slivom reke Save korišćeni su podaci iz 2007.godine.
70	Enes Čerimagić	Zelena akcija Zagreb Croatia	21.04.2012	Annex Nr. 6	U aneksu 6 plana upravljanja za Republiku Hrvatsku navedeno je samo pet zagađivača. Japanska agencija JICA (Japan International Cooperation Agency) u kolovozu 2001. izdala je studiju o smanjenju zagađenja vode u slivu rijeke Save na području Republike Hrvatske u kojoj je analizirano dvadesetak zagađivača. Plan upravljanja slivom rijeke Save trebao je uzeti u obzir i te podatke ("The Study for Water Pollution Reduction on the Sava River Basin in the Republic of Croatia")	Ne	Ne	Hrvatske vode izrađuju godišnja izvješća o kakvoći voda u RH, podaci kojih su korišćeni pri izradi Plana upravljanja vodnim područjima - Nacrt, a za SRBMP informacije o stanju voda u RH preuzeti su iz navedenog Plana.
71				Generalno	Za potrebe plana upravljanja slivom rijeke Save potrebno je uzimati u obzir podatke za izvješće o kakvoći voda prvog reda jer se ovi podaci redovito prikupljaju i analiziraju te mogu biti pouzdan izvor podataka za potrebe plana upravljanja slivom rijeke Save.	Ne	Ne	Plan upravljanja slivom reke Save se odnosi na vodotoke sa površinom većom od 1,000 km ² . Informacija prikazana u ovom komentaru se odnosi na vodotoke sa manjim slivnim područjem te nije od interesa za plan upravljanja slivom reke Save. Korišćeni su podaci dobijeni od strane Hrvatskih voda koji kao nadležno telo sprovode redovan monitoring i izveštavanje o kvalitetu voda svih redova sa preko 350 lokacija. Upotrebljeni podaci korišćeni za sliv reke Save su korišćeni i preuzeti iz nacionalnih planova. Izveštaj o kvalitetu vode usvaja nadležno ministarstvo.
72				Chapter 9.1.3.2. page 113, 114 of SRBMP	Onečišćenje opasnim tvarima; Program pristupa mjera ciljevima upravljanja „Premda postoji nedovoljno informacija o vrstama konkretnih onečišćujućih tvari (prioritetnih tvari) relevantnih za zemlje sliva rijeke Save, kao i o rasponu i implikacijama problema povezanih s opasnim tvarima na razini čitavog sliva, jasno je da su potrebni trajni naponi kako bi se osiguralo smanjenje i eliminacija ispuštanja tih tvari.“ Podaci o kakvoći vode i onečišćujućim tvarima, posebice teškim metalima, mogu se pronaći u izvjestajima tijela lokalne samouprave (navode se Izvjesce o kakvoći površinskih voda I. reda od narucitelja Hrvatskih voda, Izvjesce o lokalnim vodama, Izvjesce o stanju okoliša), ali ih za potrebe izrade prvog plana upravljanja slivom rijeke Save nitko nije zatražio. Predlaže se osmišljavanje djelotvornog prikupljanja i sistematiziranja postojećih podataka o stanju voda na području sliva rijeke Save. Također se predlaže da se Savska komisija dobije mandat da od lokalnih razina zahtjeva postojeće podatke o stanju voda drugog reda.	Ne	Ne	Plan upravljanja slivom reke Save se odnosi na vodotoke sa površinom većom od 1,000 km ² . Informacija prikazana u ovom komentaru se odnosi na vodotoke sa manjim slivnim područjem te nije od interesa za plan upravljanja slivom reke Save. Korišćeni su podaci dobijeni od strane Hrvatskih voda koji kao nadležno telo sprovode redovan monitoring i izveštavanje o kvalitetu voda svih redova sa preko 350 lokacija. Upotrebljeni podaci korišćeni za sliv reke Save su korišćeni i preuzeti iz nacionalnih planova. Izveštaj o kvalitetu vode usvaja nadležno ministarstvo.

73			Generalno	Plan upravljanja trebao bi sadržavati kriterije na osnovi kojih će se odrediti obveza jedinica lokalnih vlasti (općine, opštine, županije, kantoni itd.) da implementiraju mjere predviđene za postizanje ciljeva plana upravljanja. Kriteriji mogu biti određeni uzimajući u obzir različite i/ili razne elemente, a njihovo propisivanje imalo bi za cilj sprečavanje izbjegavanja implementacije programa mjera iz plana upravljanja pozivanjem na lokalne okolnosti.	Ne	Ne	Bilo kakva mera je obaveza države, Nivo i način primene je na državi
74			Generalno	U Republici Hrvatskoj županije imaju obvezu pripremiti izvješća o stanju okoliša. Ova izvješća bi trebalo koristiti da bi se dobili točniji i potpuniji podaci za potrebe plana upravljanja slivom rijeke Save.	Ne	Ne	Korišćeni su podaci dobijeni od strane Hrvatskih voda koji kao nadležno telo sprovode redovan monitoring i izveštavanje o kvalitetu voda svih redova sa preko 350 lokacija. Izveštaj o kvalitetu vode usvaja nadležno ministarstvo.
75			Chapter 5 page 68, ... of SRBMP	Mreže za monitoring	Ne	Ne	Plan upravljanja se zasniva na integralnom pristupu i aktivnostima nadležnih organa za sprovođenje Okvirne direktive o vodama. Ovakav prijedlog je moguć u okviru državnih granica članica Savske komisije.
		Zbog brzog i efikasnijeg rješavanja problema na određenom predlaže se osnivanje lokalnih tijela u kojem će biti predstavnici država iz sliva rijeke Save, te će moci rješavati probleme bez administrativnih barijera.					
76				Predlaže se i da tijela koja će implementirati Plana upravljanje slivom rijeke Save budu sastavljena od članova iz svih država sliva rijeke Save.	Ne	Ne	Plan upravljanja samim time i implementaciju su izradile i sprovodiće nadležne institucije država članica Savske komisije.

77	Martin Schneider-Jacoby	Germany	21.04.2012	Chapter 4 page 59 of SRBMP, Annex Nr. Background no. 8, Map Nr. 8	Please add the selected and published Important Birds Areas of Serbia (Pusovic et. al) to the list (Annex 1, background no. 8) and the map 8 - please as polygons - , as they are nominate internationally according the EU Birds Directive and are a basic document concerning Natura 2000.	Ne	Ne	In fact, the book of Mr. Puzović was the basis for the definition of a part of the protected areas in Serbia. Names that have been used in the list of areas, in the maps and in the text text are taken from the by-laws and list of areas of the Institute for Nature Protection of Serbia. The confusion could come, in part, due to the fact that the SRBMP has been prepared originally in the English language - for most PA in Serbia there is no official translation of the name into English. / <i>U stvari, knjiga kolege Puzovića je bila polazna osnova za definisanje jednog dela zaštićenih područja u Srbiji. Nazivi koji su korišćeni u spisku područja, kartama i tekstu preuzeti su iz podzakonskih akata i spiska područja Zavoda za zaštitu prirode Srbije. Do zabune je moglo, delimično, doći i usled toga što je SRBMP pripreman na engleskom jeziku – za većinu PA u Srbiji ne postoji zvaničan prijevod naziva na engleski.</i>
78	Martin Schneider-Jacoby	EuroNatur	21.04.2012	General	Please refer to the EuroNatur Review SRBMP 3.5 (22.09.2011) and the comments prepared by Martin Schneider-Jacoby during the two stakeholder meetings in Sarajevo and Belgrade. Our comments have not been integrated in the SRBMP in an appropriate manner until now. Both stakeholder meetings were well organized, but the participants not have received sufficient feedback on their comments. In general the ISRBC has to widen the scope of work to represent all stakeholders as many participants from different countries including GO and NGO organizations asked to include alluvial wetlands, lowland forests, nature conservation and ecosystem services as a SWMI or at least new working group in the ISRBC. Only than interdisciplinary planning teams involving key stakeholders according the Joint Statement will be formed and the ISRBC will be able to achieve “good ecological status” or “good ecological potential” for all surface waters and to prevent deterioration of the ecological status - as required by the EU WFD – an integrated planning philosophy is urgently needed for the	Ne	Ne	The comment does not elaborate which already provided comments "are not integrated in an appropriate manner" in the Plan. Certain answers, from the SRBMP project team, ISRBC Secretariat and the national representatives (e.g. Mr. Bizjak from Si) were given to Mr Schneider Jacoby during the "Sava Stakeholder Forum" in Belgrade on 08 - 09. November 2011 but they are raised again in the public consultation process. Here are some brief facts/explanations: - issue of widening of the ISRBC scope or introducing a new EGs is not the subject of this PC process; - including additional SWMIs: Sava RBM Plan was developed on the basis of elaboration of the significant water management issues (SWMIs) for the whole basin, in a similar manner to the procedure used for the Danube RBM Plan. Even the same SWMIs are analyzed, with difference in terms of the scale

				<p>ISRBC. The international conservation values and key threats– where are they described in the whole document?</p>		<p>used (catchments greater than 4000 km² vs. 1000 km²). In addition, some other issues (like sediments and invasive species) are also investigated although they are not designated as the SWMIs in the 1st RBM cycle, simply because there was no enough information in the time of designation. The issues proposed in the comments are for sure important but they are not designated as the SWMIs either because of the scale of elaboration or simply because some of them are not the focus of the WFD.</p> <p><i>/ Komentar ne precizira koji već dati komentari "nisu integrirani na odgovarajući način " u Planu. Određeni odgovori, dati od starne SRBMP projekt tima, Tajništva ISRBC-a i nacionalnih predstavnika (npr. g. Bizjak iz SI) su dati g. Schneider Jacobyju. tijekom "Foruma dioniika sliva Save " u Beogradu od 8-9 studenog 2011, ali su iste primjedbe postavljene ponovno tijekom javnih konzultacija Ovdje su neke kratke činjenice / objašnjenja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pitanje proširenja opsega djelovanja ISRBC ili uvođenje novih EG nije predmet ovog postupka konsultacija; - uključivanje i dodatnih SWMIja: Sava RBM plan je bio razvijen na temelju razrade značajnih pitanja upravljanja vodama (SWMIs) za cijeli sliv, na sličan način koji se koristio za dunavski RBM plan. Čak su analizirani i isti SWMIji , s razlikom u pogledu mjerila (slivovi veći od 4.000 km² vs 1000 km²). osim toga, neki drugi problemi (kao što su nanos i invazivne vrste) također su istraživane, iako oni nisu određeni kao SWMI u prvom RBM ciklusu, jednostavno jer nije bilo dovoljno informacija u trenutku imenovanja. Pitanja predložene u komentarima su sigurno važna, ali nisu određena kao SWMIji, bilo zbog mjerila razrade razrade ili jednostavno zbog toga što neki od njih nisu fokus Direktive.
--	--	--	--	--	--	---

79					<p>Especially the changing water regime and the decreasing low water level in the Sava river, have to be integrated as a priority in the SRB MP (compare EuroNatur Review). The actual size of the floodplains, hosting the largest alluvial oak forests in Europe – as a part of the surface waters is not described as a significant water management issue for example. The Sava is classified to a large extent as (candidate) heavily modified water body (e.g. in HR and BiH). This is a great weakness of the SRBMP as data are preliminary and the SRBMP has not identified the potential restoration and mitigation targets which could be achieved to meet the requirements of the Water Framework Directive (WFD). Several proposals for such actions have been made during the stakeholder meetings. In contrast, infrastructure development is proposed which is threatening the restoration potential and the sediment transport. The background paper 8- Protected Areas has been updated, but now Strategic Environmental Assessment of the SRBMP should be conducted to review the effects of the proposals - especially navigation and infrastructure development - on the wider environment.</p>	Ne	Ne	<p>See previous explanation. Listed issues are covered generally in Chapter 4 (Protected Areas) in the national draft river basin management plan of RH, and consequently in the SRBMP, candidates for HMWBs are listed. To declare a water body as HMWBs it is necessary to conduct a specific procedure, which is in the Republic of Croatia now in preparation. Note that the first national river basin management plan contains only a list of basic measures while the plans in the next planning cycle will include additional measures including measures of restoration of watercourses where it is determined that it is necessary.</p> <p>.- Pogledati prethodno objašnjenje. Navedena problematika obuhvaćena je općenito u poglavlju 4. (Zaštićena područja). U nacionalnom Planu upravljanja vodnim područjima RH- nacrt, pa tako i u SRBMPu navedeni su kandidati za ZIVT. Da bi se neko vodno tijelo proglasilo ZIVT potrebno je provesti određeni postupak, koji je u RH za sada u fazi pripreme. Napominjemo da prvi nacionalni Plan upravljanja vodnim područjima sadrži samo popis osnovnih mjera dok će planovi u narednom planskom ciklusu sadržavati i dodatne mjere uključujući i mjere restauracije vodotoka gdje se utvrdi da je to potrebno.</p>
----	--	--	--	--	--	----	----	---

80					<p>The assessment has to enable the ISRBC and the stakeholders to ensure that the plan represents the most sustainable way of managing the water environment. In addition, a Habitats Regulations Assessment of the SRBMP must be carried out to consider whether it is likely to have a significant effect on any current or future Natura 2000 sites.</p>	Da	Ne	<p>A document of this level could not seriously consider the relations of habitat (river) regulation activities and protected areas in this moment, having in mind the size of the area. This is particularly truth for the time being, since we still do not have available national river basin management plans for all countries (for SI and HR the documents are finished, for RS in preparation, and for other countries it is not prepared). The detailed analyses of this issue is the task for national RBMPs. For sure, the summary from national RBMPs and appropriate analyses could be considered in consequent period and could be the topic for the revision of the SRBMP after six years (obligatory procedure according to the WFD). Further, the serious analyses of influence of regulations to PAs could not be done without defined relation of PA and water bodies, which is national task. / Dokument ovoj razini u ovom trenutku ne bi mogao ozbiljno razmotriti odnose regulacijih aktivnosti staništa (rijeka) i zaštićenih područja , s obzirom na veličinu prostora. Ovo je osobito istina za sada, jer mi još uvijek nemamo na raspolaganju nacionalne planova upravljanja slivnom za sve zemlje (za SI i HR dokumenti su gotovi, za RS u pripremi, a u drugim zemljama još nije pripremljeno). Detaljne analize ovog pitanja su zadatak za nacionalne RBMP. Zsigurno, sažetak iz nacionalnih RBMP i odgovarajuće analize može se promatrati u razdoblju posile i mogao bi biti tema za reviziju SRBMP nakon šest godina (obavezni postupak prema ODV). Nadalje, na ozbiljne analize utjecaja regulacija u ZP ne može biti učinjen bez definiranog odnosa ZP i vodnih tijela, što je nacionalni zadatak.</p>
----	--	--	--	--	--	----	----	---

81	Goran Gugić	Javan ustanova Park prirode Lonjsko polje Krapje Croatia	21.04.2012	Draft SRBMP Chapter 3.1.4.1. Page 49 Table No. 24	In column „passable by fish 2010“ for Croatia to correct the number from 3 to 2 . Planned fish pass near the Trebež I sluice has never been built; current situation is not good solution for fish migration, especially as the migration route into Lonjsko polje spawning area. The inbuilt Trebez II Sluice is an integral part of the final solution of the Flood Control project. It is planned to connect the retention basins Lonjsko Polje and Mokro Polje. The final version of the Trebež II sluice project will improve the fish pass into Lonjsko Polje.	Da	Da	Correction in the text has been made. The Trebež I sluice gate has been marked as with " limited connectivity" for fish. The Trebež II gate has been planned but not reported as the structure to be built by 2015./ Ispravak u tekstu je napravljen. Zapornica Trebež I je označena kao objekt s "ograničenom prohodnošću" za ribe. Trebež II je planiran, ali nije prijavljen kao objekt koji će biti izgrađen do 2015.godine.
82				Draft SRBMP Chapter 3.1.4.6., Page 55 Table No. 25	List of future infrastructure project, column 2, the last row, to correct the name of the project: instead of „Rehabilitation of the Sava River waterway“ should be written „Rehabilitation and Development of the Transport and Navigation on the Sava River Waterway“. The project propose not only the river rehabilitation but also and development of the Sava River Waterway to class IV according to the decision on the Detailed Parameters for Waterway Classification on the Sava River. This big project will course decreasing of the ecological, morphological landscape values of the Sava River. In the natural physical determination of the cultural landscape of Lonjsko Polje, the Sava River, complete with its natural flooding cycles, has a dominant role. The Sava with its tributaries has shaped the morphological, natural, aesthetic and functional characteristics of the cultural landscape	Da	Da	A general change in the text and on the map 11 has been made, based on the agreement of the Sava Commission ./ Izvršena je generalna promjena u tekstu i na karti 11, na osnovu dogovora Savske komisije.
83				Draft SRBMP, Chapter 9.1.1.2., Page 99	Put scenario IV into the priority for the 1st planning cycle (2015) Scenario IV - wastewater collection and treatment in settlements in protected areas. Mostly the settlements in protected areas have less than 1.000 inhabitants and do not have wastewater treatment; even more untreated wastewater is directly connected with the oxbows or canals that flow via small streams or the Sava River tributaries. Prevent further inflow of household waste from the village into the oxbows in Puska should be the priority.	Ne	Ne	Proposed action is too detailed level to be carried out in the Sava river basin management plan. / Predložena akcija predstavlja previše detaljnu razinu elaboracije za provođenje na nivou ovog plana upravljanja.

84			Draft SRBMP, Chapter 9.1.4.2.1., Page 116, Table No. 40	Column 3 (passable by fish), row 2 (Croatia) – to change from 3 to 2. Column 5 (fish passes to be constructed), row 2 (Croatia) – to change from 0 to 1	Da	Da	Change has been made in the text and on the map./Izvršena je promjena u tekstu i karti.
85			Draft SRBMP, Chapter 9.1.4.4., Page 117	To emphasize in the text the following project: - Renovation of the natural stream of Lonja River from Široka Greda to Vugrinovo, - Carrying out works on the construction of the inlet-outlet structure on the Tišina oxbow in Čigoč, - Carrying out works on the plant on the Suvoj stopper in line - Restoration of the Sava River meanders in Drenov Bok and Košutarica (Physical Plan of the LPNP, OG 17/2010)	Ne	Ne	Too detailed level to be carried out in the joint Sava river basin management plan./Predetaljan nivo elaboracije za zajednički Plan upravljanja slivom rijeke Save.
86			Draft SRBMP, Chapter 9.3.2 Quantity and quality aspects of sediments, Page 123	In monitoring of sediment include the monitoring of sediment on the floodplains. Flooding in the flood water retention zone area of Lonjsko Polje brings about the settling of material, which is increased by the insufficiently flow of water. The slow drainage of water from the retention zone leads to the raising of the level of the polje, the silting of the occasional courses and marshification. Monitoring system should provide a marshification of temporary flow in field, but it can be seen by comparison with satellite pictures, habitat map from 2006. and vegetation map from 1960. At the same time there is a chance that because of the engineering works the course of the Sava River will become ever deeper, high water ever more infrequent, which might result in the ecologically most valuable small and medium-sized floods failing to occur. The interruption of the natural migration of the fish population and the equalization of the depressions at the entry of water into the retention zone (areas where the fish can stay when they come to the spawning area during low water times) disenable successful spawning.	Ne	Ne	This explanation is important and justified. Nevertheless, no corrections have been made in the Plan since the Chapter on which the comment refers generally describes the actions which the countries plan by the draft Protocol on sediment management in the Sava RB. Monitoring of sediment, which is one important joint activity, does not exclude any aspect of monitoring so there is no need to emphasize the floodplains alone./ <i>Ovaj opis se smatra važnim i opravdanim. Ipak, nije napravljena nikakva ispravka u Planu budući da poglavlje na koje se komentar referira općenito opisuje akcije koje zemlje planiraju Nacrtom Protokola o upravljanju nanosom u slivu rijeke Save. Monitoring sedimenata, što je jedna važna zajednička aktivnost, ne isključuje bilo koji aspekt monitoringa, tako da nema potrebe posebno naglasiti mjere na poplavnim područjima.</i>

87		Draft SRBMP, Chapter 10.6., Page 128	To add chapter 10.6. Lowland floodplain forests. Even the forest management did not recognize as the pressure of the water protection it is necessary to put the forest management as the connection to the water protection. Following reasons should be relevant to recognize this connection: - Soil erosion as the result of the clean cut - Wood production - industrial pollution (table 49, background paper no. 3) -- the building of forest roads leads to changing water levels in side the floodplain - using of pesticide	Ne	Ne	Integration chapter covers the developments in the major sectors in the basin which is not related to the forest management / <i>Poglavlje Integracija obuhvaća razvojne aktivnosti u najznačajnijim sektorima u bazenu, koja se ne odnose na gospodarenje šumama.</i>
88		Draft SRBMP, Chapter 10.4.1, Page. 143	In text "At present, there are six fish passes (three in Slovenia: one on the Sava, two on the Sutla, one in Croatia on the Lonja" – change description into "one in Croatia on the Sava in Zagreb" Actually, there are deferent data on fish passes for Croatia, for example,- In Draft Plan, page 49. - 3 barriers passable for fish- In Draft Plan, page 143. – 1 fish pass is recorded- In background paper no. 8 protected areas, str. 14, figure 2, Trebez is marked as „barrier not passable for fish" that is correct.	Da	Da	Corrections are made. Trebež I marked as "limited passability". / <i>Izmjene napravljene. Trebež I označen sa "ograničena prohodnost".</i>
89		Annex 7, First table, row 2. – Croatia	Column 3 (passable by fish) – to change 3 to 2 Column 5 (fish passes to be constructed) – to change 0 to 1	Da	Da	Corrections are made./ <i>Izmjene napravljene.</i>
90		Annex 7, Third table, row 6. – Ustava Trebez	Column 5 (passable for fish) – to change „yes" to „no". A new fish pass should be constructed with a frame of the Weir Trebež II project.	Da	Da	Corrections are made./ <i>Izmjene napravljene.</i>

91			Map 6, Significant industrial pollution sources	Put the placemarks for the Petrokemija Kutina – mineral fertilizers production and Ina Refinery Sisak – oil industry.	Ne	Ne	In the Background document No.3. (Significant Pressures identified in the Sava River Basin) in section 3.2, p. 62, Table no. 49 day the total number of industrial pollution facilities in the Sava River Basin (162) has been provided, which is taken from the national river basin management plan - draft. Criteria for selection of "significant" industrial pollutants given in section 2.3 (Criteria for Assessment of Point Pollution Sources), Table no. 2, p. 14 entitled "Simplified criteria for Determination of Significant Industrial Pollution". Based on this criterion it was obtained 5 (out of 162) of important pollutants that are included in this plan./U Pratećem dokumentu Br.3. (Significant Pressures identified in the Sava River Basin) u poglavlju 3.2, str. 62, Tablica br. 49. dan je ukupan broj industrijskih zagađivača na slivu Save (162) što je preuzeto iz nacionalnog Plana upravljanja vodnim područjima - Nacr. Kriterij za odabir "značajnih" industrijskih zagađivača dan je u poglavlju 2.3 (Criteria for Assessment of Point Pollution Sources), u Tablici br. 2, na str. 14. pod naslovom "Simplified criteria for Determination of Significant Industrial Pollution". Temeljem navedenog kriterija dobiveno je 5 (od ukupno 162) značajnih zagađivača koju su iskazani u ovom Planu.
92			Map 7, River and habitat continuity interruptions	To change the fish pass on the Trebež location in Croatia from „barrier passable for fish“ to „barrier not passable for fish“	Da	Da	Corrections are made./ Izmjene napravljene.
93			Map 8, Morphological alterations on the surface water bodies	To correct the Sava River downstream from the Sisak to Stara Gradiška and mark the Sava river as „near natural status“.	Ne	Ne	Map No. 8 "Hydrological Alterations - impoundments, Water Abstraction and Hydropeaking" does not show the status of water bodies./Karta broj 8. "Hydrological Alterations - Impoundments, Water Abstraction and Hydropeaking", ne prikazuje stanje vodnih tijela.

94				Map 14, Heavily modified surface water bodies	To correct the Sava River downstream from the Sisak to Stara Gradiška from the status „heavy modified“ into status „natural river stretch“. Also the part of the Lonja river in Lonjsko Polje Nature Park to change the mark from the status „natural river stretch“ to „heavy modified“.	Ne	Ne	Data taken from the national river basin management plan /Podaci preuzeti iz nacionalnog Plana upravljanja vodnim područjima - Nacr.
95				Background paper no. 7, Page No. 15	Put the <i>Amorpha fruticosa</i> on the list	Da	Da	Add in the Background document No.7, Annex 3: Invasive Alien Species, in the section entitled "Terrestrial plants connected with aquatic habitats." / Dodati u Prateći dokument br.7, Aneks br.3: Invasive Alien Species, u dijelu pod naslovom "Terrestrial plants connected with aquatic habitats".
96				Background paper no. 8	Put the text on cultural heritage and cultural landscape in background paper. Lonjsko Polje Nature Park with surrounding area has been proposed by the Croatian Ministry of Culture for evaluation at the highest international level (UNESCO) through the application for it to be inscribed on the World Heritage List in the category of mixed property under the heading Lonjsko Polje Nature Park – A Living Landscape and the Floodplain Ecosystem of the Central Sava Basin. The preservation of nature, of numerous endangered and rare plant and animal species, of the cultural identity of this region, of the spatial and architectural characteristics, of the traditional manner of life and work and cultural landscape with traditional pasturing system makes it a unique area of the natural, cultural and landscape heritage.	Ne	Ne	Considering that in the Background Paper no. 8th (Protected Areas in the SRB) it is not described in detail any nature park or a national park, but are only listed in the register of protected areas, the acceptance of these observations put areas of similar status in an unequal position (Plitvice Lakes, Crna Mlaka etc.). However, the remark could be accepted in the case that all areas of similar conservation status are described in the same way, which was not the case./ Obzirom na to da u Background Paper br. 8. (Protected Areas in the SRB) nije detaljno opisan niti jedan park prirode ili nacionalni park, već su samo navedeni u registru zaštićenih područja, prihvaćanje ove primjedbe stavlja područja sličnog statusa u neravnopravan položaj (Plitvička jezera, Crna Mlaka i sl.). Međutim, primjedba bi se mogla prihvatiti da su sva područja tog statusa zaštite opisana na sličan način, što nije bio slučaj.
97	Irene Lucius	WWF Danube Carpathian Programme Vienna Austria	23.04.2012	Chapter 2	Lacks reference to the high level of biodiversity in the region, although this is among its key features and appreciated in later chapters of the document.	Da	Da	Proposed text is included in Chapter 2.1 Basic facts./Predloženi tekst uključen u poglavlje 2.1 Osnovni podaci

98		Chapter 3.1.3.3.	"Use of agricultural pesticides" lacks message. In the table 23. above pesticides are mentioned as monitored substances, but no link is being made for the reader. If data gaps are a problem, this should be mentioned and referred to in later chapters of the plan.	Da	Da	Proposal is to add the sentence about the harmful impact of the pesticides. Proposal was made to WWF DCP to formulate the text. Received text is introduced in the Chapter 3.3.1./ <i>Prijedlog je dodati rečenicu o štetnom utjecaju pesticida. Prijedlog je da se WWF DCP formulirati tekst. Stiče tekst je uveden u poglavlju 3.3.1 ..</i>
99		Chapter 3.1.3.6.	"Future Infrastructure Projects": the criteria for selecting and announcing FIPs are too restrictive and are one reason for the lack of data highlighted in a later chapter of the Plan. Criteria should go beyond those for the Danube basin. Projects with completed EIA are usually too far developed for starting meaningful cross-border cooperation on minimising impacts.	Ne	Ne	Criteria has been set before the preparation of the draft version. On the basis of criteria the countries delivered the data on FIP. However, we are aware of the complexity of the issue and this remain a problem to handle in the 2nd cycle./ <i>Kriteriji su bili postavljeni prije izrade nacrtu. . Na temelju kriterija zemlje su dostavile podatke o FIP. Međutim, mi smo svjesni složenosti problema, a to ostaje problem obrade u drugom ciklusu.</i>
100		Chapter 3.2.2.	"Pressures on groundwater quantity": while hydropower and gravel exploitation are mentioned as economic drivers for groundwater quantity pressures, navigation is not explicitly mentioned. This should be done in order to make conflicts transparent to the reader.	Ne	Ne	Navigation itself is not a pressure to groundwater quantity. Work related to navigation such as river bed regulation and dredging has been already included into text. / <i>Plovidba sama po sebi nije pritisak na količinu podzemnih voda. Rad vezan za plovidbu, kao što regulacija i jaružanje je već uvršten u tekst.</i>
101		Chapter 3.3.1.	"Pressures and impacts on the quantity and quality of sediments": the impact of navigation infrastructure on disturbed sediment balances is not mentioned although highly relevant for the Sava basin. The sentence "In a river system, sedimentation processes are influenced by dams, floodplains and reservoirs" is confusing as dams and reservoirs are disturbing sediment flow while floodplains (if connected) contribute to the maintenance of the sediment balance.	Da	Da	Correction applied./ <i>Izmjena uključena.</i>

102				Chapter 4.3.	<p>“Main pressures on protected areas”: the paragraph “Although flood protection systems could negatively influence PA, there are examples within Sava RB that those systems contribute to the conservation and even the development of areas valuable for nature conservation,....” is misleading. Grey infrastructure solutions to flood protection do influence protected areas negatively. Cases where such measures had positive impacts on certain rare species are rather the exception than the rule.</p>	Da	Da	Corrections are made./ <i>Izmjene napravljene.</i>
103				Chapter 7.1.6.	<p>“Groundwater quantity – Vision and management objective”: although in chapter 3.2.2., hydropower plants, river regulation (navigation, flood protection) and gravel exploitation are identified as causes for river bed erosion and consequently groundwater quantity impacts, no management objective is formulated to counteract these pressures.</p>	Ne	Ne	<p>The reason for not formulating management objective concerning impacts on GW quantity due to construction of HPPs, river regulation, gravel exploitation etc. was that these impacts have not been recognized as widespread and severe for GWBs in the Sava RB. Some identified cases (such as decreasing of groundwater levels in Zagreb area) are the consequence of both lowering of the Sava water level and exploitation of large groundwater quantities for public water supply of the City of Zagreb. Such complex situation requires measurements of numerous parameters (water levels, groundwater levels, discharges, river morphology, sediment transfer, abstracted groundwater quantities, climate change impacts on GW recharge etc.), their systematic analysis and investigation of different influences, in order to define appropriate measures to address these impacts. <i>/Razlog neformuliranja ciljeva upravljanja u vezi utjecaja na količinu podzemnih voda zbog izgradnje hidroelektrana, regulacija rijeka, eksploatacije šljunka i sl., je da ti utjecaji nisu prepoznati kao raširena i ozbiljni za VT podzemnih voda u slivu Save. Neki utvrđeni slučajevi (kao što su smanjenje razine podzemnih voda na području Zagreba) su posljedica i snižavanje vodostaja Save i iskorištavanja velikih količina podzemne vode za javnu vodoopskrbu Grada Zagreba. Takva</i></p>

							<i>složena situacija zahtijeva mjerenja brojnih parametara (vodostaj, razina podzemnih voda, ispuštanja, riječne morfologije, ponosa nanosa, količine crpljenja podzemne vode, utjecaja klimatskih promjena na prihranjivanje podzemnih voda itd.), njihovu sustavnu analizu i istraživanje različitih utjecaja, kako bi se definirale odgovarajuće mjere za rješavanje tih utjecaja.</i>
104			Chapter 7.1.7.2.	"Quantity and quality of sediments" mentions "maintaining conditions for safe navigation" as management objective while (improper) dredging and grey navigation infrastructure are pressures. Also the "designation of areas for capital dredging" alone is not sufficient to recreate sediment balance and therefore does not qualify as management objective.	Da	Da	<i>Suggested proposal was accepted and the suggested bullets were deleted. / Preporuka je prihvaćena i predložene grafičke oznake su izbrisane</i>
105			Chapter 7.2.	"Exemptions according to WFD Articles 4(4), 4(5) and 4(7)" second part of page 79: the justification for Slovenia's new hydropower projects are not convincing and not according to the conclusions of recent hydropower meetings. Slovenia argues that its energy demand is growing but disregards the alternative of reduction of electricity consumption. Hydropower as a source of renewable energy cannot be the main argument justifying an art 4.7. exemption (see conclusions of EU hydropower workshop of 2011 in Brussels). The additional benefits listed could also be mentioned as benefits of not developing hydropower. It is argued that the price of energy produced by hydroelectric power plants is relatively low, but this disregards environmental costs.	Ne	Ne	<i>The data are received from national authorities and taken from national RBM plans. / Podaci su primljeni od nacionalnih nadležnih tijela i preuzeti iz nacionalnih RBM planova.</i>
106			Chapter 8.5.3.	"Towards cost recovery and incentive pricing", page 89 last sentence: "decide which farmer to compensate": PES schemes are not only involving farmers but other types of land managers as well.	Da	Da	<i>Proposed text received from the WWF was introduced in the main text. / Predloženi tekst primljen iz WWF-a je uključen u glavni tekst.</i>
107			Chapter 9.1.2.1.	"Nutrient pollution – measures": refer to decision of Parliament of 14 December 2011 on amendment on regulation of phosphates in detergents.	Da	Da	<i>Proposed text received from the WWF was introduced in the main text. / Predloženi tekst primljen iz WWF-a je uključen u glavni tekst.</i>

108		Chapter 9.1.3.1.	"Hazardous substances – measures": last bullet point "Exploring the possibility to set down quantitative reduction objectives for pesticide emissions" is a very weak objective. Better would be to explore ways of reducing emissions.	Da	Ne	More concrete measures could not be proposed in this phase / <i>Konkretnije mjere nisu mogle biti predložene u ovoj fazi.</i>
109		Chapter 9.1.4.3.1	"Hydrological alterations – measures": wording "the following measures can be considered" is too vague. The listed measures are key and should definitely be considered!	Da	Da	Wording will be corrected from can to should / <i>Formulacija će biti ispravljena iz "mogu" u "treba"</i>
110		Chapter 9.2.2.	"Groundwater quantity – measures": sediment management is missing.	Ne	Ne	Sediment management will be the subject of the future Sediment Management Plan for the Sava River Basin, due to be developed by the Parties 6 years after adoption of the Protocol on Sediment Management to the FASRB. This plan should be harmonized with the Sava RBMP and with all other relevant plans and programmes of the Parties. / <i>Upravljanje nanosom će biti predmet budućeg Plana upravljanja nanosom za sliv rijeke Save, koji bi trebao biti razvijen od strane Stranaka šest godina nakon usvajanja Protokola o upravljanju nanosom uz FSRB.. Ovaj plan trebao bi biti usklađen sa RBMP i sa svim drugim relevantnim planovima i programima Stranaka.</i>
111		Chapter 10.3.1.	"Priority pressures and related impacts in connection to navigation": the second sentence is misleading as it implies that pollution from navigation is the main pressure while hydromorphological alterations are the most important pressure.	Da	Da	Wording is corrected.
112		Chapter 10.3.2.	"Best practice to achieve environmental objectives", end of first paragraph: add "...the involvement of stakeholders from the start",	Ne	Ne	Allready mentioned involvement of stakeholders no need to focus that it was from the start since it was with the first workshop and identification of SWMI

113				Chapter13 "Key findings", page 134 "Nutrient pollution"	Add reference to phasing out phosphates in laundry and dishwashing detergents in line with amended EU regulation. Page 137 "Quantity and quality aspects of sediments": propose a "Plan B" for the case that the sediment protocol will not be adopted in 2012 or severely weakened. Page 137 "Navigation": at end of second sentence, add "...involvement of stakeholders from the start". Page 138 "Hydropower": The ISRBC will benefit from this [ICPRD hydropower] process enabling to define the Guiding Principles for the Sava RB: not clear why the Save needs its own Principles. With the ICPDR Principles to be ready by end of 2013, losing even more time for developing Sava principles does not appear to be prudent.	Da	Da	Corrected, except quantity and quality of sediment.
114	Darko Biondić	Hrvatske Vode Zagreb Hrvatska	23.04.2012	Generalno	Šire konzultacije o nacrtu Plana upravljanja slivom rijeke Save započele su u Hrvatskim vodama prije tjedan dana, kada je prijevod dokumenta na hrvatski jezik dobiven od strane Savske komisije i kada je istovremeno proslijeđen generalnom direktoru, njegovom zamjeniku i voditeljima zainteresiranih ustrojbenih jedinica na daljnje postupanje. Ranije inačice na engleskom i bosanskom jeziku razmatrane su samo u užim krugovima radnih skupina Savske komisije, jer je za šire konzultacije zbog važnosti, opsežnosti i detaljnosti dokumenta trebao njegov prijevod na hrvatski jezik. Za konzultacije i rasprave o nacrtu dokumenta koje su u tijeku potrebno nam je dodatnih petnaestak dana	Ne	Ne	Period učešća javnosti u pripremi i izradi plana upravljanja slivom reke Save započeo je radionicom u Zagrebu 27 - 28.09.2010. godine. Savska komisija je omogućila četvoromesečni period javnih konsultacija za širi spektar aktera koji je trajao od 21.12.2011 do 21.04.2012. godine.
115		Savske elektrarne Ljubljana d.o.o. Medvode Slovenia	23.04.2012		Na strain 140 (tretji ostavek) Hidromorfološke spremembe je navedeno besedilo: „V splošnem so bili podatki o hidromorfoloških spremembah nepopolni (nihanje pretkova, spremembe pretočnega režima, poplavne ravnice z možnostjo ponovne povezave), zato je priporočljivo uvesti spremljanje hidromorfologije v porečju, v skladu z ODV, da bi zagotovili skladno zbrko podatkov, uskladiti pa je treba tudi hidromorfološko oceno za čezmejna vodna telesa“. PRIPOMBA: Zgoraj navedeno besedilo „zato je priporočljivo uvesti spremljanje hidromorfologije v porečju, v skladu z ODV, da bi zagotovili skladno zbrko podatkov, uskladiti pa je treba tudi hidromorfološko	Ne	Ne	Predloženi tekst ostane./Proposed text stays.

			oceno za čezmejna vodna telesa.“ Naj se črta iz besedila dokumenta, saj v slovenskem NUV-u za oceno hidromorfoloških elementov trenutno še ni kriterijev.			
116			V Tabeli 2: Ocena stanja vodnih teles površinskih voda V Aneksu 3 Seznam razmejitev vodnih teles površinskih voda in ocena stanja je navedeno za MPVT zadrževalnik HE Moste (SI111VT7) slabo splošno ekološko stanje (4), za MPVT Sava Mavčiče – Medvode (SI1VT170) zmerno splošno ekološko stanje (3), za MPVT Sava Vrhovo – Boštanj (SIVT713) pa je navedeno, da ne dosega dobrega kemijskega stanja (3). PRIPOMBA: Pod Tabelo 2 ni naveden vir podatkov in se tudi ne strinjamo z oceno stanja MPVT zadrževalnik HE Moste, MPVT Sava Mavčiče – Medvode in MPVT Sava Vrhovo – Boštanj. Po naših podatkih iz leta 2011 ima: - MPVT zadrževalnik HE Moste dobro ekološko stanje, - MPVT Sava Mavčiče – Medvode dobro ekološko stanje, - MPVT Sava Vrhovo – Boštanj (HE Vrhovo) pa dosega dobro hemijsko stanje.	Ne	Ne	Za oceno stanja voda v NUV za Savski bazen so povzeti podatki iz nacionalnih NUV-ov, ali drugi uradni podatki iz obdobja pred letom 2011. Zato uradni podatki za leto 2011 niso relevantni za ta dokument. V tabelah niso vključene reference./For the water status assessment of the Sava RBMP data from national RBMP or other official data prior to 2011 were used. Thus, official data for 2011 are not relevant for this particular document. References are not included under any of the tables
117			V Aneksu 9 je naveden Seznam zaščitenih območij v Sdavskem bazenu. PREDLOG: Predlagamo, da NUV za Savski bazen ne vsebuje Registra zaščitenih območij iz posameh nacionalnih dokumentov. Register zaščitenih območij naj ostane samo na nacionalni ravni. Zaščiteni območja naj bodo v NUV-u za Savski bazen samo kartografsko/grafično prikazana v majhnem merilu (1:750 000).	Ne	Ne	Merila so sprejeta na ravni porečja od strani vseh članic. V skladu s tem so države dostavile register zaščitenih območij na njihovih ozemljih./Criteria are adopted at the basin level by all member states. Consequently countries have notified the register of protected areas within their territories./
118			Zaradi lažjega umeščanja hidroenergetskih objektov v prostor predlagamo, da bi se v NUV-u za Savski bazen doročilo na reki Savi antropogeno preoblikovana območja ter izdelalo kriterije, na podlagi katerih se na teh območjih zaradi dejavnosti človeka (energetika, poselitev, onesnaženost,...) ne bi smela določati območja Natura 2000, npr. Na srednji Savi v Slovenija, kjer gre za veliko obremenitev vodenega okolja s komulanimi odpadnimi vodami, iztoki iz industrije, razpršenih onesnaževanjem	Ne	Ne	Razmejitev območij Natura 2000 ni predmet NUV-a za Savski bazen, niti predlaganega sklopa meril (npr. energetika, urbanizacija, onesnaževanje). Poleg tega, določitev vodnega telesa kot “močno preoblikovano vodno telo” ne obstoja v NUV-u za Savski bazen. Status “močno spremenjeno vodno telo” nekega vodnega telesa se lahko določi samo na nacionalni ravni, v tem konkretnem primeru

				<p>kmetijstva, prisotnostjo tujerodnih vrst rib,..Zaradi teh razlogov bi bilo smiselno, da npr. Območje srednje Save od Medvod do Kresnic predeli kot močno preoblikovano vodno telo (MPVT).</p>		<p>(odsek reke Save od Medvod do Kresnic v Sloveniji) pod pogoji, določenimi v "Pravilniku o razvrstitvi vodnih teles površinskih voda", Uradni list RS, 63/2005.</p> <p>/Delineation of Natura 2000 sites is not a subject of Sava River Basin Management Plan, neither is the case of set of the proposed criteria (e.g. energetics, urbanisation, pollution). In addition, determination of a water body as a 'Heavily Modified Water Body' is not the case for Sava River Basin Management Plan. Status 'Heavily Modified Water Body' of a certain water body can be determined only on national level, in this particular case (section of the Sava River from Medvode to Kresnice in Slovenia) under conditions, set in 'Pravilnik o razvrstitvi vodnih teles površinskih voda', Uradni list RS, 63 / 2005.</p>	
119				<p>V Aneksu 7 Seznam prekinitev kontinuitete reke in habitatov v Savskem bazenu so v tabeli Slovenija HE Moste, HE Mavčile, HE Medvode in HE Vrhovo označene z oznakami * in **.</p> <p>PRIMPOMBE NA TABELO: Skladno s slovenskim NUV-om (DUDDS 9) je za HE Vrhovo in HE Mavčiče predvideno remeščanje rib oziroma imamo v planu gradnjo ribljih stez, medtem ko za HE Moste in HE medvode ni predvidenih ribjih stez. V DUDD) je sicer podrobno opisan ukrep Gradnja prehoda za vodne organizme ali premeščanje rib. Medimo, da zato ni razloga, da bi bilo za ribje steze na HE Moste, HE Mavčiče, HE Medvode in HE Vrhovo potrebno izdelati dodatne/raziskovalne študije za ribje steze. Zaradi navedenega naj se iz zgornje tabele črta besedilo oziroma oznake * pri HPP Moste in HPP Medvode ter ** pri HPP Mavčiče HPP Vrhovo.</p>	Ne	Ne	<p>Stolpec 6 v tabeli iz priloge 7 NUV-a za Savski bazen vsebuje informacijo da bodo v letu 2015 prekinitve rečne kontinuitete na HE Moste, HE Mavčiče, HE Medvode in HE Vrhovo še vedno prisotne. Vendar so pa v programu ukrepov v slovenskem nacionalnem NUV-u opredeljene kombinacije drugih ukrepov za zagotavljanje migracije rib (npr. ukrepi DUDDS 9, DUDDS 24). Zaradi tega so v tabelah dodane fusnote za dodatna pojasnila</p> <p>/Column 6 of the Table in Annex 7 of the Sava RBMP contains information, that river continuity interruptions on HPPs Moste, Mavčiče, Medvode and Vrhovo will still be present by 2015. However, in the Programme of Measures in Slovene national RBMP combinations of other measures for ensuring fish migration are defined (e.g. measures DUDDS 9, DUDDS 24), therefore footnotes of the Table serve for additional explanation for readers.</p>

